

Omakoti

Tilaa nuorten työpajalta apua pihatoihin, muuttoihin ja kuljetuksiin. Pajoilla tehdään myös huonekalujen kunnostusta, tekstiilitöitä ja verhoilua. Tervetuloa myös herkuttelemaan Kahvila Viitakumpuun ja NuortenPaikkaan! Kahviloistamme tilattavissa herkulliset leivonnaiset juhliin ja tilaisuuksiin.

Kahvila NuortenPaikka
Kouvolankatu 28, Kouvola
p. 020 615 5802

Työpaja ja kahvila Viitakumpu
Viitakummuntie 2, Kouvola
p. 020 615 8180 • Kahvila p. 020 615 9279

www.kouvolannuortentyopajat.fi **KOUVOLA**

KOUVOLA » NUMERO 1/2026 » OMAKOTIASUMISEN ERIKOISLEHTI » 18. vuosikerta » www.omakotilehdet.fi

Yksityiset terveyspalvelut hyvinvointia tukemassa

Kattoremontin voi toteuttaa
talvellakin

16

Häiriötilanteisiin varautuminen
alkaa kotoa

18

YLIMÄÄRÄISTÄ TAVARAA NURKISSA?

Lahjoita Ekomaalle ylimääräiset tavarasi aina
vaatteista rakennustarvikkeisiin. Samalla tuet
paikallista työllistämistoimintaa.

Lahjoitettavat, hyväkuntoiset huonekalut ja
suuret lahjoituserät noudamme veloitusetta.

Otamme vastaan esimerkiksi:

Hyväkuntoiset ja puhtaat huonekalut
Käyttökelpoiset astiat ja koriste-esineet
Puhtaat ja ehjät vaatteet
Kodinelektroniikan ja kodinkoneet
Rakennustarvikkeet
Kengät ja asusteet
Kirjat, CD-levyt ja DVD:t
Polkupyörät
Matot ja lelut

Parik Ekomaa kierrätysmyymälä
Kuusaantie 1, Kouvola • ekomaa.fi
Lahjoitusten vastaanotto 040 752 0398

VANHA SÄHKÖLAITE EI OLE SÄILYTYSTAVARA

Vie meidät
jäteasemalle!

Rikkinäiset ja kaapin perälle
unohtuneet sähkölaitteet voivat
olla **paloturvallisuusriski**.

Kodin sähkölaitteiden kierrätys
on asukkaille maksutonta.
Tuo vanhat sähkölaitteesi
jäteasemalle. **Älä laita niitä
kiinteistön jäteastioihin.**

Jäteasemamme Kouvolassa

- Ahlmanintie
- Elimäki
- Jaala
- Keltakangas
- Koria

Lisätiedot: www.kymenlaaksonjate.fi/jateasemat

KYMENLAAKSON
JÄTE

Ekokaari 50
46860 Keltakangas
vaihde: 05 744 3400

www.kymenlaaksonjate.fi
f i Seuraa meitä somessa!

PAIKALLINEN TÄYDEN PALVELUN BETONIALAN YRITYS

BETONI-, PUMPPAUS JA BETONILATTIATYÖT

sekä tarvittaessa alan ammattitaitoiset työmiehet

NR-URAKOINTI.FI

Kuljetuspumppu 31m/6m³
Pystysaumapumppu
Pienkuormainvuokraus
Ruiskubetonointi
Tasoitepumppaus

0400 254 500

sami.rautiainen@nr-urakointi.fi
nr-urakointi.fi

JOS ARKI KOLHII.

- AUTOKLINIKKA AUTTAA.

- Vahinkotarkastukset
- Peltikorjaukset
- Tuulilasit
- Automaalaukset

Autoklinikka

AUTOKLINIKKA | KOUVOLA
Autokori Nyström Ky
Korjalankatu 4, 45130 Kouvola
puh. 020 7737 515
kouvola@autoklinikka.fi
www.autoklinikka.fi

Tuo autosi meille veloituksettomaan
arviointiin tai hoida vahinkotarkastus
sähköisesti verkossa. Korjaamme kaik-
ki merkit ja mallit. Olemme kaikkien
vakuutusyhtiöiden valtuuttama vaurio-
korjaamo.

Tykkää Omakoti-lehdestä Facebookissa!

facebook.com/omakotilehti

Käy lukemassa myös
alueesi tuorein numero
osoitteessa digiomakoti.fi

omakoti
OMAKOTIASUJAN ERIKOISLEHTI

Omakoti

www.omakotilehdet.fi

facebook.com/omakotilehti

Ilmestyminen

Nro 1/2026	vko	8
Nro 2/2026	vko	19
Nro 3/2026	vko	32
Nro 4/2026	vko	40
Nro 5/2026	vko	46

Jakelu ja levikki

Jakelulevikki 10 000 kpl

Pientalot Kouvola,
Kuusankosken, Voikkaan,
Jaalan, Elimäen, Valkealan,
Iitin ja Anjalankosken taajamissa.

Julkaisija ja kustantaja

Nexus Media Oy
Kuninkaankatu 24 A
33210 Tampere
toimisto@nexme.fi

Päätoimittaja

Petri Kaukonen
p. 0400 770 203
petri.kaukonen@nexme.fi

Toimitus

Mari Pihlajaniemi
p. 045 276 5998
toimitus@nexme.fi

Mediamyynti

Nexus Media Oy toimisto
p. 0400 772 229
toimisto@nexme.fi

Taitto ja

ilmoitusvalmistus

Nexus Media Oy
aineistot@nexme.fi

Paino

Sanomala Oy

Etukannen kuva

Joona Kotilainen / Kuvia
Suomesta

Lehti noudattaa ilmoitusten julkaisusääntöjä. Reklamaatiot on tehtävä 7 vrk:n aikana ilmoituksen julkaisemisesta Nexus Media Oy:lle. Suurin mahdollinen vastuu ilmoituksen julkaisemisesta sattuneesta virheestä tai poisjäämisestä sekä sen aiheuttamista vahingoista on ilmoituksen hinta. Mikäli ilmoitusmateriaali saapuu aineistopäivän jälkeen Nexus Media Oy ei ole velvollinen korvaamaan painovirheitä. Ilmoituksesta lähetetään oikovedos sopimuksen mukaan. Peruutukset viimeistään aineistopäivänä. Jos ilmoitus on ehditty valmistaa ennen peruutusta, veloitetaan siitä 50 % ilmoituksen hinnasta.

14 Remontilla vauhditusta omakotitalon myyntiin

Freepik

Tässä lehdessä

- 3 Pääkirjoitus
- 4 Ajankohtaista
- 6 Yksityiset terveystalot
- 8 Omakotiasumisen lakikiemuroita
- 10 Ylimääräinen kylpyhuone omakotitaloon
- 13 Lakipalsta
- 14 Kodin arvoa nostavat remontit
- 16 Kattoremontti talvella
- 18 Kodin paloturvallisuus ja varautuminen
- 20 Tavarankarsiminen
- 22 Ajanviete
- 23 Kolumni: Tuulahduksia Euroopasta

Petri Kaukonen
Päätoimittaja

Laittaako sähkön tehomaksu arjen uusiksi?

Energiavirasto julkaisi loppuvuodesta 2025 määräysluonnoksen, joka sai monen omakotiasujan niskakarvat nousemaan pystyyn. Luonnos sisälsi ehdotuksen sähkön tehomaksusta eli ylimääräisestä lisämaksusta, jonka sähköyhtiön asiakas joutuisi maksamaan kulutushuipusta kuukaudelle, mikäli hänen sähkönsiirtosopimuksensa siis moisen tehomaksun sisältää.

Ehdotuksen mukaan tehomaksu määräytyisi jatkossa 15 minuutin huipputehon mukaan viisi kilowattia ylittävän tehon osalta. Muun muassa Omakotiliitto älähti asiasta heti tuoreeltaan, pitäen esitettyä viiden kilowatin tehomaksurajaa aivan liian alhaisena tavanomaiseen arkikäyttöön nähden. Esimerkiksi samanaikainen sähköauton lataus ja sähkökiukaan lämmitys, suihkussa käynti ja ruuan valmistus uunissa nostavat omakotitalon kulutuksen äkkiä esitetyn rajan yli. Myös huipputehon 15 minuutin mittausaika pidettiin liian lyhyenä.

Määräyksen on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2029, mutta sähköverkkoyhtiöt voivat alkaa noudattaa sitä vaikka jo tänä vuonna, kun määräys on hyväksytty. Perimmiltään tavoitteena on tasoittaa sähkönkäytön tehohippuja ja näin tasapainottaa sähköverkkomme kuormitusta. Toteutuessaan määräys tulee kuitenkin edellyttämään omakotiasujilta uudenlaista ajattelua arkeen, ja kenties uusia teknologisia ratkaisuja tuomaan joustoa ja suunnitelmallisuutta sähkönkulutukseen.

Lämpimin terveisin,
Petri Kaukonen

päätoimittaja

TERVETULOA PALVELEVAAN AMMATTILIIKKEESEEN

MYynti - HUOLTO - VARAOSAT

VARAOSAT EDULLISESTI KAIKKIIN LAATUMERKKEIHIN

OSMON PIENKONE OY

Av. ark. 9-17, kesä-la 9-13 tai joustavasti sovitessa
p. 3261 097, 0400 674 810, 040 554 2418
Korjalankatu 6, Kouvola www.osmon-pienkone.fi

- Hulevesiviemärointi, vesijohdot, viemärit
- Salaojat • Putkistokuvaukset • Pihakiveykset
- Piha- ja puutarhasuunnittelut • Maisemoinnit
- Koneurakointi • Auraukset, hiekoitukset ja harjaukset
- Maaporaus, ruuvipaalujen kiinnitykset

**Melkeinpä kaikki onnistuu,
ota rohkeasti yhteyttä!**

luotettava
kumppani

Tomi Nuotio 044 088 0164
Kai Nuotio 040 539 5172
www.kauhajakuoppa.fi • info@kauhajakuoppa.fi

Kauha ja kuoppa

» LYHYESTI

Halpalaitteiden paloriskit unohtuvat helposti ostohuomassa

Keskinäinen Vakuutusyhtiö Turva muistutti marraskuussa, aivan joulun ostoshuuman ja Black Fridayn alla, että halpaverkkokaupoista tilatut sähkölaitteet voivat aiheuttaa paloriskin ja sähköiskun vaaran.

Nettishoppailu voi säästää aikaa, rahaa ja vai- vaa, mutta vain, jos ostokset tehdään harkiten. Hetken huumassa tehty tilaus voi johtaa petty- mykseen tai jopa suurvahinkoon, jos esimerkik- si edullisesti ostettuun sähkölaitteeseen tulee vika.

Sähkön aiheuttamat rakennuspalot ja raken- nuspalovaarat aiheuttavat Turvallisuus- ja ke- mikaaliviraston Tukesin mukaan pelastuslaitok- sille vuosittain yli 2 000 hälytystehtävää. Tur- vassa on havaittu, että sähkölaitteiden ja laturien vioista aiheutuvat tulipalot ovat olleet kasvussa.

– Osassa tapauksista laite on tilattu halpa- verkkokaupasta. Vaikka vahinkoja korvataan, ne aiheuttavat aina huolta ja harmia ja joskus me- netyksiä, joita raha ei korvaa, sanoo Turvan pal- velupäällikkö **Matti Hämäläinen**.

Tulipaloriski voi syntyä, jos laitteessa on val- mistusvirhe, huonolaatuisia osia tai se ei kestä Suomen sähköverkon jännitettä. Erityisesti hal- patuotteissa voi olla puutteita ylikuumenemis- suojauksessa, ja laturit voivat aiheuttaa oikosu- lun tai ylikuumenemisen.

– Halpaverkkokaupasta tilatun laitteen aihe- uttama tulipalo on pahimmillaan tuhonnut koko kodin. Eräässä tapauksessa latauksessa ollut sähkölaite johti yli 300 000 euron palovahin- koon. Turvallisuudesta säästäminen voi lopulta koitua erittäin kalliiksi, Hämäläinen jatkaa.

Muista nämä turvallisuusvinkit sähkölaitteiden kanssa

Turvallinen ostaminen alkaa luotettavasta verk- kokaupasta. Varmista, että verkkokauppa on tunnettu ja toimii EU:n lainsäädännön mukai- sesti. Epäilyttävän halpa hinta voi tarkoittaa, että tuotetta ei ole testattu turvallisuusstandar- dien mukaan.

Tuotteiden latureina on suositeltavaa käyttää ainoastaan alkuperäisiä, laadukkaita latureita.

Tulipaloriskin voivat aiheuttaa myös vikaantu- neet sähkölaitteet, kuten televisio, tietokoneet, kylmälaitteet, pesukoneet ja laturit. Jos jotain vikoja ilmenee, pistorasia tai laite tulee ottaa pois käytöstä ja tutkituttaa vika ammattilaisel- la mahdollisimman pian vian havaitsemisen jäl- keen.

Toimi oikein sähköpalon sattuessa

Katkaise virta mahdollisimman nopeasti. Irrota laitteen virtapistoke, jos se on turvallista.

Jos pistoketta ei voi irrottaa, sulje tai irrota su- lake virran katkaisemiseksi.

Tukahduta alkava palo käsisammuttimella, sammutuspeitteellä tai paksulla matolla (ei kui- tenkaan muovi- tai tekokuitumatolla).

Huomioi, että akkulaitteiden palo voi olla eri- tyisen vaikea sammuttaa itse.

Tulipalotilanteessa tärkeintä on huolehtia omasta ja muiden turvallisuudesta. Jos palo leviää tai on hallitsematon, poistu välittömäs- ti, sulje ovet perässäsi ja soita hätänumeroon 112.

Tilkkuilu mahdollistaa luovuuden ja kierrätyksen

Taitoliitto valitsi vuoden 2026 kä- sityötekniikaksi tilkkuilun. Tilkkui- lussa eli tilkkutöissä yhdistyvät pe- rinteet ja rajaton määrä luovuut- ta. Lisäksi tilkkutyöt antavat hyvän mahdollisuuden hyödyntää huk- ka- ja ylijäämäkankaita käsityöhar- rastuksessa.

– Tilkkutöihin voi hyvin käyttää uusien materiaalien sijaan myös muista käsitöistä jääneitä kan- gaspaloja tai kierrätysmateriaale- ja. Näin sellaisetkin palat, joita ei muuten voisi hyödyntää, tulevat järkevään käyttöön, sanoo Taitoliit- ton toiminnanjohtaja **Minna Hyy- tiäinen**.

– Ajan saatossa olemme osin ka- dottaneet ymmärryksen materi- aalien arvokkuudesta. Nyt on hyvä hetki pysähtyä pohtimaan neit- seellisten materiaalien tuotannon ympäristökuormaa sekä tekstiili- teollisuuden ylijäämäateriaalien hyötykäyttöä. Kaikenlainen mate- riaalien elinkaaren pidentäminen

on vastuullisempaa kuluttamista.

Käytännön tarpeista luovaksi taiteeksi ja harrastukseksi

Monipuoliset tekniikat avaavat tilk- kutöistä kiinnostuneelle lähes rajattomasti erilaisia tapoja, kurin- alaisesta ja tarkasta mallin mukai- sesta ompelusta vapaaseen tilkku- maalaukseen. Kierrätysmateriaa- lien käytössä tilkkuompeleijan kan- nattaa kiinnittää huomiota mate- riaalien laatuun: tilkkutyössä kan- kaiden olisi hyvä olla keskenään samanpaksuisia ja -laatuisia.

Suomessa tilkkutöiden perinne on saanut vaikutteita muun muas- sa Pohjois-Amerikkaan suuntau- tuneen siirtolaisuuden ja paluu- muuton myötä, joka toi vaikutteita 1900-luvun alkupuolella erityises- ti Pohjanmaan rannikkoseuduille. Teollisen tekstiilituotannon ja talo- udellisten muutosten myötä koti- talouksien tilkkutyöt ovat muuttu-

neet välttämättömästä tarpeesta harrastukseksi.

Nykyään tilkkutyötä tehdään sekä perinteisin mallein että hy- vin modernina, taiteellisenä ilmai- suna. Suomessakin toimii useita tilkkukiltoja, joissa tilkkuilu on mitä suuremmassa määrin myös yhtei- söllistä oppimista ja taitojen jaka-

mista.

Tilkkutyö ei ole siis vain tekniik- ka – se on ajattelutapa, jossa jokai- nen pala on mahdollisuus, kuvailee Taitoliitto. Ei ole yhtä oikeaa tapaa tehdä tilkkutöitä, vaan tilkkuilussa tärkeää on erilaisten tekniikoiden, materiaalivalintojen ja tapojen hy- väksyminen.

Erik Mclean / Unsplash

Kiinteistöjen järjestelmät kuntoon ennen pakkasia

Järkevää kiinteistön ylläpitoa on varmistaa kaikkien laitteiden ja järjestelmien toiminta jo ennen kovinta talvea. Motiva nosti aiheen esille tiedotteessaan jo loppuvuodesta ja korosti, että myös energiankulutus pysyy kurissa, kun laitteet ja järjestelmät toimivat oikein. Oikeat säädöt ja asetukset pitävät niin ikään huolta tilojen viihtyisyydestä.

– Rakennusta ei pidä lämmittää tuloilman kautta, jollei kyseessä ole ilmalämmitteinen kohde. Eli tuloilman sopiva lämpötila kannattaa asettaa välille 16–18 celsiusastetta. Näin ilma vaihtuu tehokkaasti eri tiloissa eikä lämmin ilma jää katonrajaan. Tuloilma lämpenee huonetilassa sitten sopivaksi lämmitysjärjestelmän avulla, muistuttaa asiantuntija **Minna Tolvanen** Motivasta.

Tarkista, varmista ja säädä oikein

Kun ilmanvaihdon nestekiertoinen lämmöntalteenottojärjestelmä on puhdas ja sen LTO-pii-

rin glykolipitoisuus oikea, se toimii tehokkaasti. Muun tyyppisissä LTO-malleissa puhtauden lisäksi keskeistä on tiiveyden varmistaminen.

– Erityisesti talvella tarpeenmukaisesta ilmanvaihdosta on hyötyä, jottei tuhlata turhaan energiaa. Myös lämpötilat kannattaa säätää tilakohtaisesti. Oleskelutiloissa oikea lämpötila on 20–21 C, porrashuoneissa 16–18 C ja muissa tiloissa, kuten varastoissa 10–12 C. Autotalissa riittää 5 C, Tolvanen lisää.

Sähköisiä lisälämmittämiä ei normaalisti tarvita, kun lämmitysverkosto on tasapainossa ja toimii suunnitellusti. Ennakoivassa lämmityksessä varataan lämpöä rakennukseen ennen pakkasjaksoa tai sähkön hintapiikkejä, erityisesti sähkölämmitys- tai lämpöpumppukohteisissa.

Sähkön tehopiikkejä voi pienentää esimerkiksi ajoittamalla ilmanvaihtolaitteiden käynnistymisen eri ajankohtiin. Myös autosähköla-
taukseen voi tarvittaessa asettaa rajoituksia.

Samalla tasaantuu tehontarve. Lämpöpump-
pujen ja muiden lämmityslaitteiden toiminta on varmistettava ja tarvittaessa huolehditta-
va huollosta ennen kovimpia pakkupakkasia. Lämpöpumpun toimintaa kannattaa seurata ja vikailmoituksiin reagoida pikaisesti, jottei läm-
pöpumppu jää tuottamaan lämpöä sähkövas-
tuksilla.

Automaatio ja anturit tarkistuslistalle

Hybridilämmityksessä säädöt ja automaatio ovat keskeisiä. On harkittava tarkkaan, milloin kannattaa hyödyntää lämpöpumppua ja milloin kaukolämpöä. Erityisesti uusien asennus-
ten jälkeen on varmistettava ohjauksen toimi-
vuus. Automaatiota kannattaa seurata ja mit-
tausantureiden toiminta korjata tarvittaessa. Kiinteistöjen käyttäjiltä voi kysyä palautetta ti-
lojen viihtyisyydestä, rakennuksen toiminnasta ja sisäilmasta.

Kaukosäädin on kodin yllättävä bakteeripesäke

Milloin olet viimeksi puhdistanut televi-
sion kaukosäätimen? Siivousyritys Koti
Puhtaaksi Oy:n toimitusjohtaja **Reetta Alastalo** epäilee, että suurin osa suo-
malaisista ei osaa vastata kysymykseen. Kaukosäädin on kuitenkin monen yllä-
tykseksi yksi kodin likaisimmista esineis-
tä.

– Kaukosäädintä kosketaan päivittäin, mutta sen puhdistaminen unohtuu hel-
posti. Kun useat ihmiset käyttävät sa-
maa laitetta, bakteerit kulkeutuvat kä-
destä toiseen ja pöpöt leviävät, Alastalo
kertoo.

Syksyisin flunssien, norovirusten ja
muiden tautien leviämiskäsi on erityi-
sen suuri. Yksinkertaisilla toimilla, kuten
kaukosäätimen säännöllisellä puhdistam-
misella, voi vähentää tartuntojen mää-
rää kotona.

– Kodin siivouksessa keskitytään usein
näkyvästi likaisiin kohteisiin, kuten lat-
tioihin ja tasoihin. Todelliset bakteeri-
pesäkkeet ovat kuitenkin usein esinei-
tä, jotka eivät näytä likaisilta, mutta joi-
ta kosketaan jatkuvasti. Kaukosäätimen
pyyhkiminen kerran viikossa ja sairas-
telukauden aikana useamminkin voi eh-

käistä koko perheen sairastumista, Alas-
talo sanoo.

Puhdista myös kahvat, nupit ja valokatkaisijat

Näppärimmin kaukosäätimen puhdistus
onnistuu kevyesti kostealla siivousliinal-
la ja vanupuikolla, jolla pieniinkin väleihin
pääsee käsiksi. Halutessaan kaukosää-
timen voi myös desinfioida pyyhkimällä
sen talouspaperilla ja tipalla käsidesiä. Alastalo muistuttaa, että patterit tulee
aina poistaa laitteesta ennen puhdistuk-
sen aloittamista ja antaa laitteen kuivah-
taa kunnolla ennen niiden takaisin lait-
toa.

Kaukosäätimen lisäksi säännöllinen
puhdistus kannattaa tehdä myös tieto-
koneen näppäimistölle, hiirelle ja peli-
konsoleille sekä valokatkaisijoille, kah-
voille ja kodinkoneiden nupeille.

– Tiheästä käsi-
pesusta ei juu-
ri ole hyötyä, jos päivittäin koskettavat
esineet jäävät puhdistamatta, Alastalo
toteaa.

Flunssakaudella hän neuvoo kiinnittä-
mään huomiota myös tiheään käsi-
pyyhkimisen ja siivousliinojen pesuun.

Freepik

Terveys- teema

Teksti: Mari Pihlajaniemi

Terveystä ja hyvinvointia – mutta mistä?

Suomen julkiset sosiaali- ja terveyspalvelut ovat myllerryksessä samalla kun väestö ikääntyy, ylipainon määrä on nousussa ja henkinen kuormitus kasvaa. Muutospaineissa myös yksityisten terveyspalveluiden rooli suomalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämisessä on menossa uusiksi.

On hyvin tunnettu tosiasia, että uuden vuoden lupauksilla on tapana saada kuntosalit täyttymään alkuvuodesta.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen vaikuttaa kiinnostavan suomalaisia kuitenkin jo muiltakin osin – ja hyvä niin. Esimerkiksi vuonna 2024 julkaistut ruokasuositukset näkyivät lihajalosteiden ja leikkeleiden myynnissä, jonka marraskuussa kerrottiin kääntyneen viime vuoden aikana laskuun.

Samaan aikaan sosiaali- ja terveyspalvelumme ovat kuitenkin myllerryksessä. Sosiaali- ja terveysminis-

teriö (STM) julkaisi syksyllä vuoteen 2040 ulottuvan sote-visiona, jossa tuotiin esille sote-palveluiden ydinongelmia. Visiossa todettiin muun muassa palvelujen yhdenvertaisen saatavuuden olevan nykyisellään riittämätön, ja monikanavaisen sote-järjestelmän vaikea ohjata.

Tilanteeseen tavoiteltiin korjausliikettä perustamalla hyvinvointialueet, joihin on kuitenkin kohdistunut viime vuosina suuria säästöpaineita. Vaikka sote-uudistus koski varsinaisesti vain julkisia palveluita, se on vaikuttanut myös alan yksityisiin toimijoihin. Toimiala on yleisesti suur-

ten muutosten äärellä, toteaa terveyspalvelujohtaja, asiantuntijalääkäri **Emma Kajander** Hyvinvointiala Hali ry:stä.

– Kaikki, mikä tapahtuu julkisissa sotepalveluissa, oli se sitten hyvää tai huonoa, heijastuu yksityisiin palveluihin ja niiden kysyntään.

Yksityinen sektori tuottaa osan julkisista palveluista

Hyvinvointiala Hali ry edustaa sosiaali- ja terveysalan yrityksiä, yhdistyksiä ja järjestöjä, jäseninään noin 1500 alan toimijaa. Emma Kajander

kertoo jäsenkunnan sisältävän niin suurimpia sotealan yrityksiä kuin esimerkiksi pieniä hoiva-alan palveluntuottajia.

– Jäsenemme tuottavat aika paljon myös julkisia palveluita. Hoivapalveluja ostetaan vaikka näiltä yksityisiltä palveluntuottajilta.

Sosiaali- ja terveysministeriön sote-visio nostikin esille myös niin sanotun monituottajuuden roolin palveluiden saatavuudessa. Kajander toteaa, että monituottajuutta tarvitaan, jotta hyvinvointialueiden vastuulla olevat palvelut voidaan ylläpitää järjestäen.

- Niitä voivat tuottaa sekä hyvinvointialueet itse, mutta myös yksityiset yritykset, järjestöt ja itsenäiset ammatinharjoittajat.

Hyvinvointialueet ovat kuitenkin ryhtyneet säästämään myös ostopalveluista, mikä voi pahimmillaan ennen pitkää heikentää palvelujen saatavuutta. Yhtenä ratkaisuna rajallisiin sote-resursseihin Kajander esittää valinnanvapausmallia, jossa soten rahavirrat seuraisivat asiakasta tämän haluaman palveluntuottajan pariin. Näin voitaisiin kenties saada myös uusia pieniä palveluntuottajia niille paikkakunnille, joissa hyvinvointialueet ovat lakkauttaneet terveyskeskuksen.

- Ei tarvitsisi aina olla isoa sotekeskusta kaikkine palveluineen, vaan aika monelle voisi riittää peruspalveluna, että olisi lääkäri-hoitaja -pari.

Työvoiman saatavuudessa odotettavissa haasteita

Hyvinvointialueiden viimeaikaiset säästökuurit ja henkilöstövähennykset ovat Kajanderin mukaan johtaneet vähän yllättäenkin siihen, että tällä hetkellä työvoimaa on sote-sektorilla yhtäkkiä poikkeuksellisen hyvin saatavilla.

- Nyt juuri sattuu olemaan tällainen suvantovaihe. Hyvinvointialueet ovat säästäneet myös siinä, että on ollut ennätyksellisen paljon yt-neuvotteluja ja vähennetty työntekijöitä.

Vaikka sotealan työvoiman saanti on tällä hetkellä hyvä, tilanne todennäköisesti muuttuu lähitulevaisuudessa. Kajander arvioi alan ammatillisista tulevan suuri pula jo ennen 2030-lukua.

- Se johtuu siitä, että väestö vanhenee niin paljon, että palvelun- ja hoivantarve kasvaa ja hoidontarve kasvaa. Pienemmät ikäluokat eivät voi olla sellaisia, että kaikki niissä koulutautuvat sote-alalle.

Vaikka tekoälystä ja teknologian kehityksestä odotetaan helpotusta tilanteeseen, työvoiman riittävyys tulee kuitenkin hänen mukaansa olemaan lähivuosikymmeninä yksi alan suurimpia haasteita.

Kelan valinnanvapauskokeilu on koettu toimivaksi

Kela aloitti syyskuussa 2025 valinnanvapauskokeilun, jonka puitteissa 65 vuotta täyttäneet voivat käydä yksityisellä yleislääkärillä julkisen terveydenhuollon asiakasmaksun hinnalla. Kokeilun sisältämien käyntien määrä kuten niihin sisällytetyt tutkimukset ovat kuitenkin rajallisia.

Haastattelun hetkellä marraskuussa kokeilua oli takana runsas pari kuukautta. Emma Kajander toteaa kokeilun käynnistyneen hyvin.

- Arviomme mukaan ensimmäisen parin kuukauden aikana sen piirissä on luultavasti tehty suunnilleen 20 000 käyntiä.

Heidän tietonsa pohjautuvat kuitenkin osin Hali ry:n jäseniltä kerättyyn tietoon. Kajander huomauttaa Kelan tilastojen perustuvan korvaus-

ten maksuhetkeen eikä asiakaskäynnin ajankohtaan, joten ne laahaavat hieman jäljessä. Jäsenet ovat keränneet myös palautetta asiakkailtaan.

- Asiakkaat ovat olleet tyytyväisiä siihen, että hoitoon on päässyt nopeasti ja että he ovat itse saaneet määritellä hoidon tarpeen,

Kajanderin näkemyksen mukaan myös palveluntuottajat ovat olleet kokeiluun tyytyväisiä. Etenkin järkevän kattohinnan määrittely eri tutkimustoimenpiteille on vaatinut tarkkaa harkintaa. Hän pitää sitä kuitenkin onnistuneena.

- Tähän on lähtenyt mukaan hyvin satoja palveluntuottajia ympäri Suomen - mutta ei mitenkään yltiöpäisen innostuneena, mikä viittaisi siihen että korvaustaso olisi liian korkea.

Valinnanvapauskokeilu antaa tilaa myös päivityksille

Kajander kehuu valinnanvapauskokeilun suunnittelua onnistuneeksi. Joustavana sitä voidaan tarvittaessa päivittää, mikäli muutostarpeita ilmenee, ja uusien palveluntuottajien on helppoa liittyä siihen mukaan myöhemminkin. Hän uskookin uusienkin toimijoiden innostuvan nähdessään miten esimerkiksi suuremmat ovat onnistuneet.

- Ja voi jopa muodostua ihan uusiakin yrityksiä, jotka ovat huomanneet, että tässä voi olla heille mahdollisuus toimia markkinoilla.

Kajander kertoo pohtineensa aluksi, oliko kokeiluun sisällytetty tutkimusvalikoima liian suppea laboratoriokokeiden ja erityisesti röntgentutkimuksen suhteen. Sillä on kuitenkin pärjätty hänen mukaansa yllättävän hyvin.

- Uskon, että kun kokeilussa menään vähän pidemmälle, pitää kuitenkin keskustella olisiko siihen järkevää sisällyttää enemmän kuin kolme käyntiä vuodessa.

Vaikka vain harva tarvitsee niin paljon palveluita, hoidon jatkuvuuden vuoksi hänen mielestään olisi arvokasta, että asiakkaat voisivat jatkaa hoitoaan samassa paikassa. Nyt asiakas voi käydä kolme ensimmäistä kertaa yksityisellä, mutta joutuu sen jälkeen jatkamaan hoitoaan julkisella puolella.

Terveyspalveluiden trendinä digitaalinen seuranta

Kajander toteaa monien olevan hyvin kiinnostuneita hoitamaan terveytään ja ennaltaehkäisemään vaivoja. Vastaanotoilla on huomattu entistä useampien asiakkaiden harrastama terveyden ja kunnon optimointi ja digitaalisten ratkaisujen hyödyntämisen terveyden seurannassa.

- Ja he myös käyttävät erilaisia apuvälineitä siihen; älykelloja, unen monitorointia ja aktiivisuuden monitorointia, tämän tyyppistä. Kyllä ne tulevat esille esimerkiksi siellä lääkärin vastaanotolla ihan eri tavalla kuin 10 vuotta sitten.

MoniPata on täällä helpottamaan arkeasi!

- Arjenapu
- Siisteyden ylläpito
- Ravitsemus
- Asiointi- ja ulkoiluapu
- Ikäihmisille ja muille apua tarvitseville

www.monipata.com

puh. 050 472 7275 • monipata78@outlook.com

Yksityisten terveyspalveluiden pääpaino on Kajanderin mukaan edelleen perinteisessä terveydenhuollossa. Asiakkaat kuitenkin hakeutuvat nykyisin terveyspalvelujen pariin ollessaan huolissaan esimerkiksi muuttuneesta pulssiprofiilistaan tai heikentyneestä unenlaadusta.

- Ja sitten ollaan hyvin kiinnostuneita siitä miten pitäisi syödä, ja mitattamaan erilaisia pitoisuuksia veressä.

Samalla väestön ikääntyminen, suomalaisten kasvanut ylipaino ja

yleistynyt liikkumattomuus ovat olleet jo pitkään terveysalan haasteina. Kajander mainitsee yhtenä riskitekijänä myös istumatyön. Asia ei kuitenkaan ratkea tuijottamalla sitä, miten paljon viikkoonsa saa mahdutettua suunniteltua liikunnanharrastamista. Sen sijaan hän kehottaisi ihmisiä panostamaan aktiiviseen arkeen.

- Kaikki sellainen kävely, tekeminen ja puuhastelu on äärimmäisen hyvä. Ja mitä enemmän on ikää, sitä tärkeämpää on, että pysyy myös liikkeellä.

Hyvinvointia arkeen oikealla ravinnolla

Hyvinvointi syntyy pienistä teoista, mutta toisinaan nekin ovat työn takana. Esimerkiksi jo pari tuntia reipasta hikiikuntaa viikossa tekee elimistölle hyvää. Jos se ei ole mahdollista, päiviin kannattaa mahdollistaa arkiliikuntaa mahdollisuuksien mukaan. Aikuinen tarvitsee myös 6-10 tuntia unta, jonka saamiseksi nukkumaanmeno aika kannattaa pitää säännöllisenä.

Myös ravinto on tärkeä osa hyvinvointia. Vuonna 2024 uudistetut ravitsemussuosituksukset saivat suomalaiset vähentämään leikkeleiden ostamista ja lisäsivät tofun myyntiä. Myös seuraavat simpellit keinot auttavat muuttamaan ruokavalion terveellisempään suuntaan:

1. Kasvisruokapäiviä sekasyöjällekin

Aikuisen pitäisi syödä kasviksia, hedelmiä ja marjoja 500–800 g päivässä. Valitse monen värisiä kasviksia, marjoja ja hedelmiä, niin saat monipuolisesti vitamiineja ja

multasuojaravintoaineita.

2. Syö enemmän kuitua

Suoliston hyvinvointi vaikuttaa koko kehoon ja mieleen, ja suolistomikrobit tarvitsevat kuitua. Kuitu pitää myös verensokerin tasaisena ja parantaa siten virkeyttä. Kuitua saa täysjyväviljasta, runsaskuituisesta leivästä, syömällä runsaasti kasviksia ja lisäämällä ruokavalioon palkokasveja ja pähkinöitä.

3. Vähennä tyydyttyneitä rasvoja

Tyydyttynyt rasva lisää kehon matala-asteista tulehdusta ja nostaa huonon LDL-kolesterolin määrää. Tyydyttyneen rasvan karsiminen vähentää riskiä sairastua moniin kansansairauksiin. Voi kannattaa siis vaihtaa välillä oliivi- tai rypsiöljyyn, liha rasvaiseen kalaan ja juusto avokadoon.

Lähde: www.yliopistonapteekki.fi ■

Teksti: Mari Pihlajaniemi

Omakotiasumisen lakikiemuroita

Naapuruussuhdelaki ja yleinen järjestyslaki toimivat yleisinä ohjenuorina myös omakotialueilla ja määrittelevät omakotiasujan oikeuksia ja velvollisuuksia. Naapureiden kesken voi silti syntyä erimielisyyksiä arkisistakin asioista.

'Kotini on linnani', kuuluu sanonta.

Omakotitalossakaan ei voi kuitenkaan asua täysin omavaltaisesti itsevaltiaana tai naapureistaan piittamatta. Omakotiasujalle on säilytetty monia velvollisuuksia: esimerkiksi jätelaki edellyttää omakotitaloasujia lajittelemaan biojätteensä yli 10 000 asukkaan taajamissa, ja hulevedetkin on hallittava tontilla niin, ettei niistä koidu haittaa naapureille.

Tiiviisti rakennetulla omakotialueella oma tonttikaa ei anna auto-

maattisesti oikeutta aivan mihin tahansa; pihalla ei voi muun muassa säilöä liutaa autonromuja tai suurikokoista venettä, eikä autotallissa säilyttää isoja määriä polttoainetta. Peräkärryä tai asuntovaunua saa kyllä säilyttää pihalla, mutta ei asua siinä pysyvästi. Jos tontilla on kaavaan merkittyjä puita, niitäkään ei voi kaa-
taa omin luvuin.

Mikäli omakotiasuja ei pysytte-
le ruodussa esimerkiksi edellä mai-
nittujen asioiden osalta, naapuriso-

pu voi olla koetuksella. Kuka tahan-
sa kuntalainen voi tarvittaessa pyy-
tää kunnan rakennusvalvontaviran-
omaisia tarkastamaan kiinteistökohteen, ja nämä voivat myös puuttua saamiinsa valituksiin.

Olipa kyseessä sitten luvaton raja-
aita, naapurin pihaa varjostava puu
tai naapuritontille valuvat vedet, pit-
kittyvät naapuririidat voidaan vält-
tää, kunhan yhteisistä säännöistä pi-
detään kiinni – ja asioista ollaan val-
miita keskustelemaan.

Häiritsevä melu ja siisteys yleisiä riidanaiheita

Omakotialueiden tyypillisiä riidan-
aiheita ovat kiinteistöjen ja hallinta-
alueiden rajoille sijoittuvat asiat ku-
ten aidat ja kasvillisuus, kertoo han-
kepäällikön sijainen **Irja Hanelius**
Asumisrauhan keskukselta.

Aiemmin Naapuruussovittelun
keskuksena tunnettu Asumisrauhan
keskus on tarjonnut neuvontaa ja so-
vittelua asumiseen tai naapuruuteen

Muun muassa naapuruussuhdelaki ja yleinen järjestyslaki määrittelevät, mitä omakotiasuja voi tehdä.

liittyvien riita- ja konfliktitilanteiden käsittelyyn jo reilut kymmenkunta vuotta. Heillä on siis kattava käsitys siitä, millaiset asiat kiristävät naapureiden välejä pientaloalueilla.

– Muita riitatilanteita aiheuttavia asioita ovat naapurista kantautuvat äänet kuten koirien haukkuminen, naapurin piha-alueen siisteys, lämmitysjärjestelmiin liittyvät asiat ja häiritseväksi koettu käyttäytyminen, Hanelius lisää.

Talvisin naapuruussuhteita voivat koetella puolestaan esimerkiksi puunpolton päästöt ja lumenluonnista aiheutuvien lumikasojen sijoittaminen tontilla. Hanelius toteaa konfliktin aiheuttaneen asian määrittelyn olevan kuitenkin usein haastavaa. Tilanteiden pitkittyessä on yleensä tapahtunut jo paljon ja vuorovaikutus naapureiden välillä mennyt rikki.

– Esimerkiksi aitatilanteessa voi tilanne konfliktoitua ei vain itse aidasta vaan siitä syystä, että tieto aitamuutoksesta tulee naapurille suoraan rakennusviranomaisilta eikä naapurilta.

Erilaiset laintulkinnat usein riidan juurisyyinä

Muun muassa naapuruussuhdelaki ja yleinen järjestyslaki määrittelevät, mitä omakotiasuja voi tontillaan tehdä. Siinä vaiheessa, kun asiakkaat ottavat yhteyttä Asumisrauhan keskuksen, konfliktia on Haneliuksen mukaan usein jo yritettykin ratkaista vetoamalla lakiin ja sääntöihin.

– Ratkaisua ei ole kuitenkaan lakipykälästä löytynyt, koska naapurit ovat tulkinneet niitä eri tavalla tai konfliktin syynä on eriävät näkemykset asian vakavuudesta.

Siksipä sovittelussa ratkaisua ei ryhdytä hakemaan lakikirjoista vaan osapuolten tarpeista lähtien, keskustellen sovittelijan avulla.

– Jos asiakkaat haluavat nimenomaan tietää enemmän asiaa koskevasta lainsäädännöstä tai varmistua juridisista oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan, ohjaamme heidät juridiikan asiantuntijapalveluihin.

Uusi rakennuslaki ei poistanut kaikkia velvoitteita

Helsingin Sanomat uutisoi syksyllä naapuririidasta, joka oli aiheutunut omakotitalon omistajan rakennettua autotallinsa liian lähelle naapuritontin vastaista rajaa, mielestään

uuden rakentamislain mukaisesti. Naapuri – ja kaavamääräykset – olivat asiasta kuitenkin toista mieltä. Vaikka lakiuudistus helpottikin erilaisten piharakennusten rakentamista, asiassa on syytä pitää yhä mielessä alueen rakennuskaava ja rakennusmääräykset.

Uuden rakentamislain tulkinta ei ole erottunut merkittävästi Asumisrauhan keskukselle tulleissa sovittelutapauksissa. Hanelius toteaa vastaavia tilanteita ilmenneen jo koko heidän kymmenvuotisen toimintansa ajan.

– Kokemuksemme mukaan parhaiten konflikteja ennalta ehkäistään keskustelemalla naapurin kanssa ennen rakennushankkeen ryhtymistä. Keskustelussa mietitään yhdessä, miten toteutuksessa voidaan huomioida myös asumisrauhan jatkuminen naapureiden kesken.

Sovitteluratkaisu pitkittyneeseen naapuririitaan

Mikäli naapuririita pitkittyy ja siihen ei saavuteta ratkaisua keskustellen, Hanelius neuvoa olemaan yhteydessä esimerkiksi Asumisrauhan keskuksen.

– Joskus asiakas saattaa haluta pitkittyneessä ja raskaaksi kokemassaan tilanteessa vain sitä, että tulee kuulluksi ja mahdollisesti neuvoja siitä, miten voisi aiempaa rakentavammalla lähestymistavalla yrittää vielä itse lähestyä naapuria, hän kertoo.

– Useimmiten asiakas kuitenkin toteaa olevansa niin väsynyt ja stressaantunut tilanteeseen, että hän haluaa Asumisrauhan keskuksen sovittelijan mukaan asian ratkaisemiseen.

Mikäli asiakas haluaa sovittelijan mukaan, hänen kanssaan käydään läpi sovittelun kulku ja pyydetään naapurin yhteystiedot. Seuraavaksi sovittelija on yhteydessä naapuriin, ja mikäli myös naapuri on valmis kohtaamaan tilanteen äärellä, voi sovittelija lähteä auttamaan osapuolia.

Hanelius toteaa käyttävänsä sanaa ”valmis” tarkoituksella. Hän kertoo riitojen pitkittyvän usein juuri siksi, että osapuolet eivät ole vielä valmiita ratkaisun etsimiseen yhdessä.

– Oikeastaan vasta sitten, kun tilanne on molemmista osapuolista sietämättömämpi kuin naapurin kohtaaminen sovittelun merkeissä, on hyvä hetki aloittaa.

KAIKKI KODIN LVI-TYÖT

Asennukset, huollot ja korjaukset.

- Kaukolämpö • Lämpöpumput
- Öljy, kaasu, puu

KVI
Putki- ja Poltinhuolto

040 680 4630 www.putkijapoltinhuolto.fi

Rakennusoikeuden määrä sanelee tontin arvon

Omakotitalojen rakentaminen on viime vuosina painottunut kaupunkieihin ja kasvukeskuksiin, joissa tontitkin ovat yleensä pienempiä. Samalla omakotitalojen keskimääräinen huoneistoala on pienentynyt.

Kunnat ja kaupungit houkuttelevat mielellään uusia asukkaita, joten tontit pyritään kaavoittamaan houkutteleviksi ja niiden hintataso pitämään kohotuullisena. Tontin hintaa sanelevat pääasiassa sijainti ja koko, tai tarkemmin sanottuna rakennusoikeuden määrä. Tontin koko vaikuttaa suoraan siihen, millaisen kodin voit rakentaa ja kuinka paljon tilaa jää pihalle ja vapaa-ajan viettoon.

Rakennusoikeus voi vaihdella eri alueilla paljonkin kaava-alueiden asemakaavamääritysten mukaan. Asemakaavaa säätelevät vuorostaan maankäyttö- ja rakennuslaki sekä rakennusjärjestys.

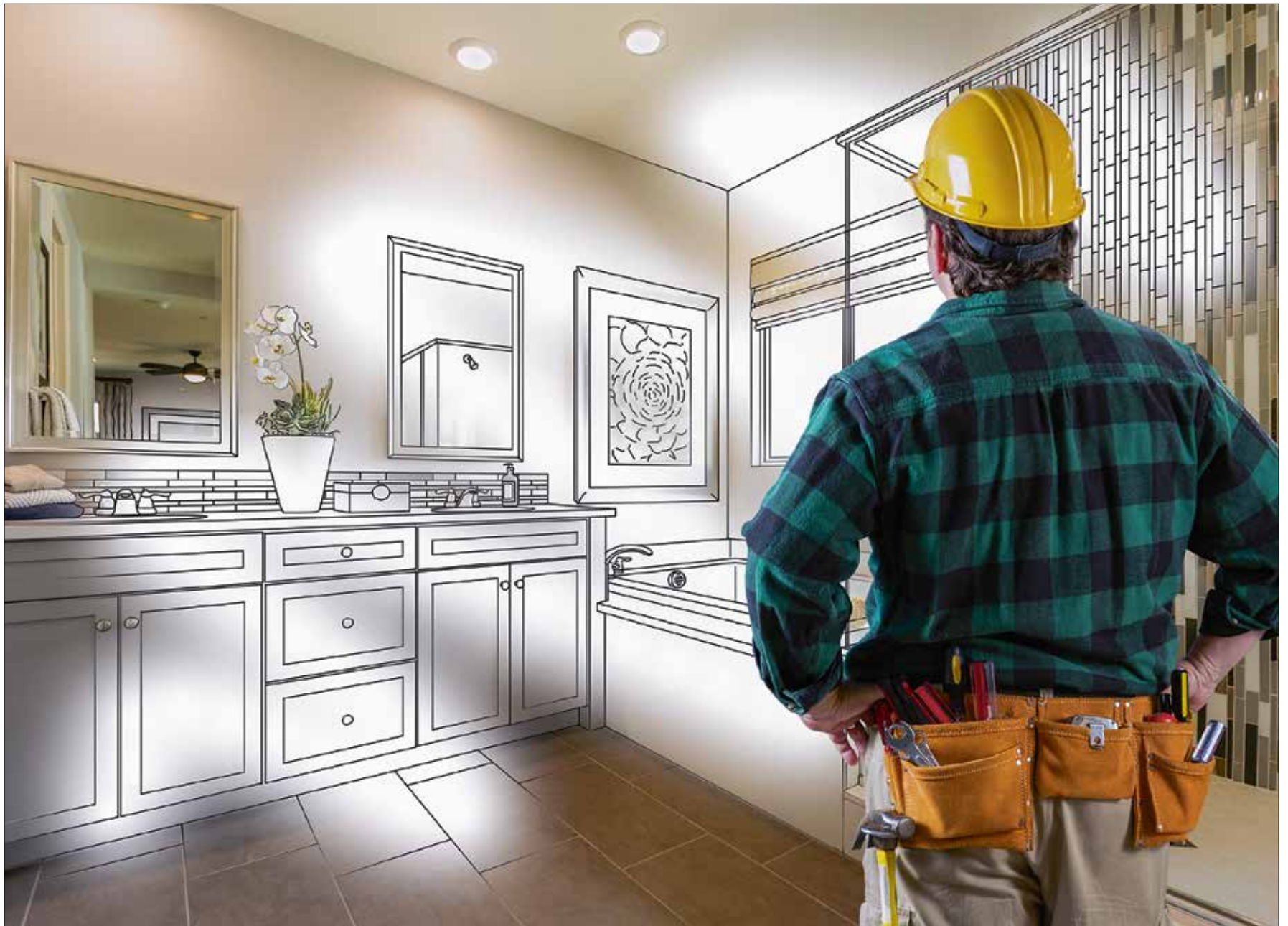
Halutuimmilla alueilla ja kasvukeskuksissa mieluisan pientalotontin saaminen voi olla kuitenkin kiinni arpaonnesta. Jos onni ei käy myöten, tontteja voi etsiä myös yksityisiltä markkinoilta.

Tontti voidaan myydä kokonaan tai se voidaan jakaa lohkomalla tai halkomalla. Lohkominen tarkoittaa, että kiinteistö jaetaan useampaan määräalaan, joista muodostuu uusia kiinteistöjä.

Tontin lohkominen on yleistä erityisesti ostajia houkuttelevilla alueilla, sillä vapaita tontteja on rajallinen määrä kasvukeskuksissa. Tontin halkominen tarkoittaa käytännössä myös tontin jakamista useammaksi määräalaksi yhteisomistajien kesken, mutta erona lohkomiseen on se, että halkomisessa ei tehdä erillistä jakosopimusta tai haeta lainhuutoja.

Kunnat ja kaupungit myös vuokraavat tontteja yleensä 30 tai jopa 100 vuoden vuokra-ajaksi. Useimmiten tontin voi halutessaan lunastaa omaksi, minkä hinta vaihtelee paikkakunnittain. Vuokraoikeutta ei voida kuitenkaan purkaa äkillisesti, joten käytännössä omakotiasujalle ei ole suurta väliä, onko tontti oma vai vuokralla. Jos vuokra-aika on päättyneessä lähiaikoina, tontin lunastamista kannattaa kuitenkin harkita. Suuremmissa kaupungeissa tontin vuokra voi nimittäin nousta kerralla tuntuvasti.

Lähteet: Pientaloteollisuus, Suomen Kiinteistönvälittäjät ry. ■

Teksti: Ulla Sirén

Kylpyhuone syntyy vaikka vinttikamariin

Ajanmukaiset ja turvalliset peseytymistilat tarvitaan jokaiseen kotiin. Vanhimmista taloista ne saattavat puuttua kokonaan ennen peruskorjausta, mutta toisinaan muutaman vuosikymmenen ikäisiinkin omakotitaloihin täytyy rakentaa uusi kylpyhuone. Ja se onnistuu kyllä, joskus yllättävälläkin tavalla.

Peseytymistilojen käyttö on historian kuluessa kokenut monia mullistuksia. Siinä missä sauna pihassa hoiti entisaikoina kaikki märkätilojen tehtävät kuppaamisesta pyykinpesuun, tarvitsemme nykyään saunan lisäksi erilliset kylpyhuoneet, vessat ja kodinhoitohuoneet saman katon alle, missä muukin asunto sijaitsee.

Kaikissa vanhoissa omakotitaloissa märkätiloja ei ole riittävästi, tai ne sijaitsevat käyttäjien kannalta hankalissa paikoissa. Silloin joudutaan pohtimaan, voisiko uuden rakentaa,

vaikka sille ei ole varausta rakennuspiirustuksissa.

– Kyllä voi, kunhan suunnitellaan ja rakennetaan huolella ja ammattimaisesti, vastaa Peruskorjaamisen ja Rakentamisen Kehittämiskeskuksen (PRKK ry.) remonttineuvoja, rakennusmestari **Timo Jokela**.

Kohti nykyajan mukavuuksia

Tyypillinen esimerkki talosta, johon kylpyhuone ja sisä-wc on rakennettu

jälkeenpäin, on sotien jälkeisen ajan rintamamiestalo. Alkuperäisiin piirustuksiin ei kuulunut kylpyhuonetta eikä wc:tä, vesijohtoa eikä viemärintä, ainoastaan erillinen sauna-rakennus ja ulkokuone sekä kaivo pihassa. Sen kaltainen rakennussuunnittelu oli tavallaan jo syntyessään vanhentunutta, sillä pahimpien pulavuosien kurjuudesta selvitteään Suomi alkoi kovaa vauhtia kehittyä moderniksi kaupungistuvaksi hyvinvointiyhteiskunnaksi. Asumisen taso nousi nopeasti, ja nykyajan mu-

kavuuksia alettiin vaatia koteihin viimeistään 1960-luvulta alkaen. Rintamamiestalojen neliöiden käyttö vain oli laskettu valmiiksi niin tarkkaan, että tilaa ei tahtonut riittää mihinkään ylimääräiseen. Siksi ensimmäinen ratkaisu pesutilakysymykseen oli pieni eteisen nurkkaan rakennettu wc sekä kellarisauna.

– Samalla syntyivät ensimmäiset remonttien haittavaikutukset. Kun vesijohdot ja viemärit tuotiin talon alle, tehtiin lattiaa kaivanto, josta muodostui salaoja. Vesi alkoi nousta

Moniin jälleenrakennuskauden taloihin kylpyhuoneet ja wc:t on rakennettu jälkeinpäin. Ne voi tehdä melkein mihin tahansa talvilämpimään tilaan, kunhan ne suunnitellaan ja rakennetaan ammattimaisesti.

kellareihin, Timo Jokela kertoo.

Elintasosiivistä koitui ongelmia

Seuraavaksi rintamamiestalojen ja muiden vanhanaikaisiksi käyneiden talojen kylkeen alettiin rakentaa elintasosiipiä, joihin märkätilat sijoitettiin.

– Se oli sinänsä hyvä ratkaisu, koska lisäsiipi ratkaisi talon tilakysymyksen. Mutta kovin pitkäikäisiksi ne eivät ehtineet, ennen kuin ongelmia alkoi ilmestyä, sillä rakennusteknisesti ne olivat huonosti toteutettuja, Jokela toteaa.

Kylpyhuonerakentamisen lyhyt sotienjälkeinen historia opetti siis ainakin sen, mitä virheitä voi tehdä, kun märkätiloja rakennetaan jälkikäteen taloon, johon niitä ei ole alun perin suunniteltu. Virheiden paras puoli taas on se, että niistä voi oppia.

Hyvä suunnittelu ratkaisee

Hyvä uutinen uutta kylpyhuonetta suunnitteleville on, että vanha talo, olkoon se peräisin miltä aikakaudelta tahansa, ei ole itsessään este märkätilojen rakentamiselle, sillä ratkaisu tekijä ei ole kylpyhuoneen sijainti vaan suunnittelu.

– Kunnollisella suunnittelulla kylpyhuoneen voi tehdä käytännössä minne tahansa, ellei aivan puun ok-

salle yritä, Timo Jokela naureskelee.

Suositteltavaa on silti keskittää suunnitelmat talvilämpimiin tiloihin. Sellaiset kesämökkit ja piharakennukset, jotka pidetään talvella kylminä, eivät ole hyviä kylpyhuoneen paikkoja, koska niissä ne eivät tahdo kestää, Jokela muistuttaa.

Kylpyhuoneen voi periaatteessa rakentaa mille tasolle tahansa. Vanhan talon peruskorjauksen yhteydessä märkätilat voi hyvin suunnitella yläkertaan, kunhan rakenteiden kantavuus riittää. Ne saa rakennettua jopa sellaiseen kellariin, jossa viemäri kulkee ylempänä kuin lattia.

Toisin kuin 60 vuotta sitten, nykyisissä omakotitaloissa on pääsääntöisesti olemassa kylpyhuoneet, wc:t ja sisäsaunat, mutta ne voivat sijaita väärällä tasolla käyttäjien kuntoon katsoen. Omakotitaloissa asutaan nykyaikana pitkälle vanhuuteen asti ja yhä useammin yksin. Ikä ja sairaudet pakottavat suunnittelemaan asioita uudelleen. Jos suihkutilat sijaitsevat kellarikerroksessa tai yläkerrassa, mutta asukas ei enää pysty liikkumaan portaissa, suihkusta tulee saman tien käyttökelvoton. Uusi pitää sovittaa sellaiseen tilaan, jossa sitä voi käyttää turvallisesti.

– Silloin täytyy lohkaista pala jostakin sopivasta huoneen tai eteisen nurkasta uutta kylpyhuonetta varten vaikka sellaisella periaatteella, että joskus se voidaan purkaa ja palauttaa huonejärjestys entisell-

iStock

Pumppulämpö

Lämmitys- ja viilennysratkaisuja ilmalämpöpumpuilla.

Perusasennus alkaen 595.-
Sis. seinätelineen, 5m kaasuputkivedon, turvakytkimen ja spiraalin kaasuputkien eristeiden suojaksi ulkoyksikön tekniseen päähän.

Meiltä myös kodin remontit, vesieristykset ja laatoitukset

044 757 4671
myynti@pumppulampo.fi
www.pumppulampo.fi

KAIKKI LVI-ALAN TYÖT

Odottavatko vesijohdot uusintaa, kaipaako lämmitysjärjestelmä huoltoa, vuotaako hana tai pönttö?

Nyt myös ilmalämpöpumppujen asennus!

kymen putkipojat
www.kymenputkipojat.fi

Aki Relander
0400 945 538
aki@kymenputkipojat.fi

Tuomas Ellonen
040 702 0922
tuomas@kymenputkipojat.fi

Putki- ja IV-asennukset ja huollot
Joustavaa ja nopeaa palvelua!

www.kouvolanlvipalvelu.fi

puh. 0400 150 980

olavi.kunnasto@kouvolanlvipalvelu.fi

perhe-pesula

Valko- ja kirjopesu | Kemiallinen pesu
Myös matot | Kaikki kodintekstiilit
Työasujen pesut

Sisustus Laventeli | Avoinna ma-pe 10-17, la 10-14
Haminan Raatihuoneentori,
Raatihuoneentori 12

NOUTOPALVELU: (05) 374 7100

KUUSAAN LVI

- 💧 Lämpöpumppuasennukset
- 💧 Putkityöt
- 💧 Kylpyhuonekalusteiden asennukset
- 💧 Huoltotyöt
- 💧 Kv- ja lv-valvonnat (perustaso)
- 💧 Ilmastointi
- 💧 Kiinteistöjen taloteknisen huollontarpeen kartoitukset

kuusaanlvi.fi

Yhteydenotot: info@kuusaanlvi.fi | 040 508 8815

Vanhan talon peruskorjauksen yhteydessä märkätilat voi hyvin suunnitella yläkertaan, kunhan rakenteiden kantavuus riittää.

leen, Jokela sanoo.

Lupia ja valvontaa

Kylpyhuoneen rakentaminen vanhaan taloon onnistuu siis loppujen lopuksi aika helposti, mutta sillä edellytyksellä, että toteutus tehdään asiantuntevasti ja huolellisesti ja edetään oikeassa järjestyksessä. Timo Jokelan mukaan asiantuntijan on oltava mukana projektin alusta loppuun asti. Amatööritöinä märkätiloja ei voi eikä saakaan rakentaa.

Ensimmäiseksi pitää selvittää kotikunnan rakennusvalvonnasta, tarvitaanko rakentamislupa, vai riittääkö, että tehdään oma ilmoitus. Jos on tarkoitus rakentaa lisäksi, täytyy varmistua, että tontilla riittää rakennusoikeutta. Tyypillisesti korjaus- ja muutostyöltä vaaditaan rakennuslupa, jos työ voi vaikuttaa rakennuksen käyttäjien turvallisuuteen tai terveydellisiin oloihin. Märkätilan laajentamiseen kuivaan tilaan tarvitaan aina rakentamislupa, samoin silloin, jos huomattava osa kiinteistön vesitai viemärijohdoista tai molemmista uusitaan. Lupa täytyy olla myös, jos olemassa olevaan märkätilaan tehdään suurehkoja muutoksia, tai jos niitä tehdään yhtä aikaa useamman asunnon märkätiloihin. Jos uusitaan vain pohjakerroksen näkyvillä olevia putkia, luvan tarvetta voidaan harkita tapauskohtaisesti.

Ammattilaisen tekemällä kartoituksella alkuun

Varsinainen suunnittelu alkaa asiantuntevan ammattilaisen tekemällä kartoituksella. Samalla muodostuu käsitys siitä, mitä kaikki tulee maksamaan, mikä taas helpottaa kustannusarvion laatimista. Ammattilainen tarvitaan myös tekemään varsinaiset suunnitelmat, joiden valmistuttua voi hakea rakentamislupaa. Työtä ei saa aloittaa, ennen kuin lupa on myönnetty.

Kun kaikki luvat ja suunnitelmat ovat kunnossa, on aika etsiä, kilpailuttaa ja valita urakoitsija tai urakoitsijat. Timo Jokela suosittelee vahvasti käyttämään yhtä urakoitsijaa, joka hoitaa projektin kokonaisvastuullisesti: rakennus-, LVI-, sähkö- ja pinnoitustyöt.

– On paljon helpompaa hoitaa

kaikki työt saman pääurakoitsijan alaisuudessa, kuin pilkkoa homma erillisille tekijöille, joiden kanssa pitäisi itse sopia ja neuvotella kaikki työvaiheet. Ja kun käyttää yhtä urakoitsijaa, on myös ainoastaan yksi suunta, johon osoitellaan, jos tulee ongelmia, hän muistuttaa.

Lisäksi tarvitaan rakennuttajan oma ulkopuolinen, palkattu valvoja, joka seuraa ja valvoo urakoitsijan toimintaa.

Eristykset erityistarkkailussa

Kun märkätiloja ollaan rakentamassa tavalliseen huoneeseen, päähuomio pitää alusta asti kiinnittää erilaisiin eristykseen. Kosteuden joutuminen talon rakenteisiin täytyy estää, joten vesieristys ja rakenteiden höyrynsulku on suunniteltava tarkoin. Kylpyhuoneen lattiaan valetaan yleensä laatta, jonka sisällä kulkee joko sähköinen tai vesikiertoinen lattialämmitys. Laatta itsessään sekä lattiaa kuivana pitävä lämpö torjuvat tehokkaasti kosteutta.

Kosteissa tiloissa on suositeltavaa olla koneellinen ilmanvaihto, mutta jos sellaista ei ole, tarvitaan jatkuvasti päällä oleva poistopuhallin sekä korvausilmaventtiili.

– Pelkkä putki katolle, siis vanha painovoimainen ilmanvaihto, ei riitä, Timo Jokela muistuttaa.

Keskeinen kysymys on tietenkin, missä putket kulkevat, ja miten niihin liitetään uusi kohde. Yllättävää kyllä uusia märkätiloja voi rakentaa vaikka vanhan viemäriinjan alapuolelle kellariin.

– Silppurilla varustetun wc-pumppaamon, joka nostaa jäteveden ylöspäin, voi asentaa tavalliseen omakotitaloon, ja se on aivan toimiva juttu, Timo Jokela vakuuttaa.

Viemäriinjan tuuletus kulkee aina katolle, joten siihen voi liittää yläkerrossakin sijaitsevan kylpyhuoneen. Vanhassa talossa pitäisi välttää pitkiä putkien vetoja vuotovaaran takia. Jokelan mukaan vesijohtoja voi vetää lämpimissä tiloissa minne vain, paita ulkoseinien rakenteisiin. Putket pitäisi jättää pääsääntöisesti näkyviin tai kevyiden rakenteiden, kuten koteloiden ja alas laskettujen kattojen suojaan, kuitenkin niin että mahdollinen vuoto tulee heti näkyviin.

LisaPhotos / Pixabay

Vanhan talon yläkerta sopii kylpyhuoneen paikaksi, jos rakenteiden kantavuus riittää.

Kylpyhuoneen rakentamisen hintahaitari

8000–12 000 €: Jos kylpyhuone tehdään märkätilaan, jossa on jo olemassa viemäri ja vesijohto.

12 000–20 000 €: Jos muutetaan kylpyhuoneeksi vanhempi tila, jossa viemäri ja vesijohto sijaitsevat kauempana.

20 000–35 000 €: Jos kylpyhuone tehdään uuteen tilaan, jossa ei ole LVI-tekniikkaa eikä vesieristystä.

40 000–80 000 €: Jos kylpyhuonetta varten rakennetaan alusta asti uusi tila.

Lisäksi:

Rakennusluvat ja suunnittelu noin **3000 €**

Valvonta ja tarkastukset noin **1500 €**

Hinta-arviot: rakennusmestari, remonttineuvoja Timo Jokela, PRKK ry. ■

» LAKIPALSTA

Minna Ravi
asianajaja
Asianajotoimisto Lindblad & Co Oy
minna.ravi@lindblad.fi
Puh. 020 749 8193

Omakotitalon kauppa – mitä ostajan tulee tietää

Omakotitalon ostaminen on monelle elämän suurin taloudellinen päätös. Samalla se on myös juridisesti monimutkainen sopimus, johon liittyy useita riskejä – etenkin, jos talo on käytetty ja sen kunto ei ole täysin selvillä. Useimmat ongelmat kiinteistökaupoissa eivät johdu tahallisesta vilpistä. Ongelmia aiheuttaa se, että osapuolet eivät ole ymmärtäneet vastuitaan ja velvollisuuksiaan ennen kaupan tekoa. Toisaalta on tyypillistä, että kaupan osapuolet ovat toimineet huolellisesti ja niin kuin pitää, mutta tästä huolimatta rakennuksessa ilmenee ongelmia kaupan teon jälkeen.

Ostajan tärkein velvoite on huolehtia selvotovelvollisuudestaan eli tehdä huolellinen tarkastus kiinteistöllä ennen kaupantekoa. Jos ostaja laiminlyö tämän, hän ei voi myöhemmin vedota virheeseen, joka olisi ollut havaittavissa ennakkotarkastuksessa.

Ostajan ennakkotarkastusvelvollisuuden ”toinen puoli” on myyjän tiedonantovelvollisuus. Myyjällä on velvoite antaa kaikki sellaiset tiedot ostajalle, joilla voi olla vaikutusta kaupasta päättämiseen.

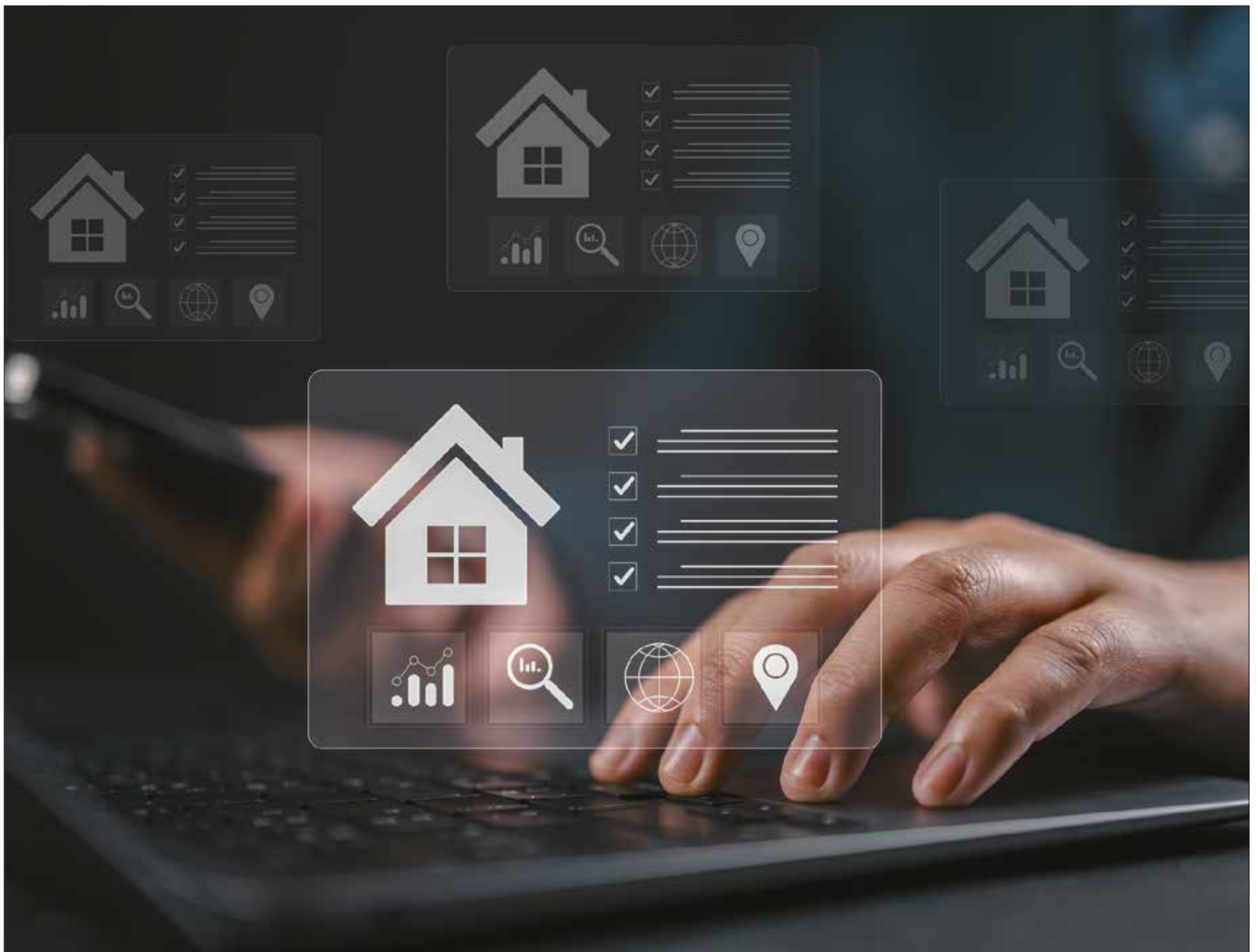
Moni ostaja luottaa siihen, että kun kuntotarkastusraportti on kunnossa, talon ostaminen on turvallista. Todellisuudessa raportti on usein vain pintapuolinen arvio, joka ei paljasta rakenteiden sisäisiä ongelmia. Raportin lukeminen kriittisesti on tärkeää, ja tarvittaessa kannattaa käyttää omaa asiantuntijaa, esimerkiksi rakennusinsinööriä, joka voi arvioida esim. mahdollisten riskirakenteiden kuntoa. Hyvässä kuntotarkastusraportissa on selkeästi mainittu talon puutteet ja mahdolliset lisätutkimustarpeet. Mikäli näihin tutkimuksiin ei ryhdytä ennen kauppaa, ostaja ottaa mahdollisesti jopa merkittävän riskin.

Ostajan tulee olla realistinen talon kunnon suh-

teen. Erityisesti vanhoissa taloissa voi tulla ilmi yllätyksiä kaupan jälkeen. Kun hankitaan kymmeniä vuosia vanhaa taloa, ostajalla on toivottavasti ainakin jonkin verran joustovaraa budjetissa mahdollisiin yllättäviin korjauksiin liittyen. Rakennusteknisten asioiden lisäksi on syytä tutustua mm. rakennuslupa-asiakirjoihin, kaavaan ja rasitteisiin.

Kauppakirjaluonnokseen on syytä tutustua tarkoin ennen sen allekirjoittamista. Sen sanamuodot määrittävät, mitä osapuolet ovat sopineet – ja mitä eivät. Erityisesti mahdollisiin vastuunrajoituslausekkeisiin on kiinnitettävä huomiota.

Mikäli kiinteistössä havaitaan kaikesta huolellisuudesta huolimatta virhe kaupan teon jälkeen, ostajan tärkeä velvollisuus on reklamoida myyjää kohtuullisessa ajassa ja lain edellyttämällä tavalla eli ilmoittamalla sekä virhe että vaatimukset.

Teksti: Ulla Sirén

Siisteys myy, mutta sijainti ratkaisee

Koti pitäisi saada myytyä. Miten siitä saisi mahdollisimman korkean hinnan, ja millä houkuttelisi ostajaehdokkaat kiinnostumaan siitä? Jokaisen asuntonsa myymistä suunnittelevan mielessä pyörivät kysymykset ovat näinä päivinä hankalampia kuin pitkään aikaan. Alueet ovat eriarvoisia, ja tulevaisuus vaikuttaa epävarmalta. Muutamat perusasiat pitävät silti aina pintansa.

Olisi yksinkertaista kertoa, kuinka monta tuhatta tai kymmentätuhatta euroa kannattaa varata remonttiin, jotta saa asuntonsa arvon nousemaan summalla X. Sellaisia laskelmia löytyykin nettiä selaamalla, mutta nykypäivänä tarkkojen lukujen esittäminen on vastuutonta toimintaa, sanoo toimitusjohtaja **Maria-Elena Ehrnrooth** Suomen Kiinteistönvälittäjät ry:stä. Asuntomarkkina on epä-

vakaa ja hinnat liian riippuvaisia sijainnista, jotta summien välille voisi piirtää yhtäläisyysmerkkejä. Parhaan ohjeen osaa usein antaa oman alueen kokenut kiinteistönvälittäjä, joka tuntee kyseisen mikromarkkinan erityispiirteet.

Ehrnroothin mukaan pelkäättään Helsingin sisällä on kymmeniä mikromarkkinoita, joissa asuntojen hinnat määräytyvät pitkälti alueen

ja sijainnin mukaan. Kun verrataan koko Suomen erilaisia alueita keskenään, periaatteessa samankaltaisia asuntoja myydään kymmenien tuhansien eurojen hinnanerolla.

Ehrnrooth huomauttaa, että jos myytävä kohde on esimerkiksi remontoimaton tasakattoinen syrjäseudun omakotitalo, sille ei välttämättä löydy ostajaa millään hinnalla. Hän toteaaakin, että asunnon arvon-

nousun automatiikkaan on uskottu liikaa. Se on harhauttanut ihmisiä luottamaan turvaan, joka voi romahdtaa alta, kun yhteiskunta muuttuu.

Selkeys houkuttelee

Yleisesti ohjeistetaan siistimään asunto pintaremonteilla ennen myymistä. Keittiön kaapinovie tai ainakin vetimien vaihtaminen, kulunei-

den pintojen maalaus, lattianpäällysteiden korjaaminen ja kolhiintuneiden hanojen ja kaakeleiden vaihto lisäävät kohteen houkuttelevuutta, mutta jos ei ole halua tai varaa ryhtyä niihin, kaikkein tärkeintä on tehdä asunnosta siisti ja selkeä.

Maria-Elena Ehrnroothin mukaan terveen talon paras kunnostus myyntiesittelyä varten on kunnollinen siivous. Aluksi korjataan piiloon kaikki ylimääräinen tavara, sillä väljyys ja tilan tuntu ovat kunnon myyntivalteja.

Yleensä ohjeistetaan järjestämään huoneet järjestää siten, että niissä on vain muutama siisti huonekalu ja sisustusesine. Johtoajatuksena on, että tila ja valo pääsevät oikeuksiinsa riippumatta asunnon koosta. Puhtauden tuntu ja raikas ilma tekevät paikkaa kuin paikasta miellyttävän, joten kuluneet kaapinovat ja kaakelit kannattaa ainakin pestä. Vastaavasti pihasta pitäisi kerätä ylimääräiset rojut pois, siistiä nurmikko ja pensasaidat ja selkeyttää näkymä. Ostajaa kiinnostaa sekä sisällä että ulkona tila: miten juuri minä voisin hyödyntää tätä paikkaa?

Sen sijaan uuden rakentaminen ja kalliit sisäremontit eivät aina vaikuta myyntihintaan niin paljon kuin luulisi.

– Täydellisen remontin tekeminen voi olla turhaa, koska uusi omistaja haluaa usein valita itse tapetit ja keittiön ja kylpyhuoneen tyylin. Silloin kallis työ menee hukkaan, Ehrnrooth muistuttaa.

Peruskunto ratkaisee

Maria-Elena Ehrnrooth muistuttaa, että ostajan yksilölliset tarpeet ja mieltymykset lopulta ratkaisevat kaupan. Myyjän ei tarvitse miettiä asioita ostajan puolesta, sillä jokin yksityiskohta, johon omistaja ei osaa itse kiinnittää huomiota, saattaa olla toiselle ratkaiseva tekijä.

Omakotitalon ostajaa kiinnostaa eniten se, että talo on ehjä ja terve. Katon kunto ja toimiva salaojitus, toimiva lämmitys- ja ilmanvaihtojärjestelmä ansaitsevat huomiota, jos haluaa asunnosta hyvän hinnan. Huoltokirja, jossa on perusteelliset tiedot talon aikaisemmista remonteista, on erityisen hyödyllinen, samoin tietysti tuore asiantuntijan tekemä kunto-tarkastus.

Asunto-osakkeen myyntiin vaikuttaa asunnon kunnon ja sijainnin lisäksi taloyhtiö. Oman asunnon tulevaan myyntiin kannattaisi siis varautua pyrkimällä vaikuttamaan positiivisesti yhtiön asioihin mieluiten siitä asti, kun tulee osakkaaksi. Koko yhtiön yhteisiä asioita ei voi remontoida kuntoon parissa kuukaudessa.

Ehrnrooth muistuttaa, että huonosti hoidettu taloyhtiö, jolla on rasitteena paljon korjausvelkaa ja rästiin jääneistä remonteista, karkottaa ostajaehdokkaat tehokkaammin, kun nuhruiset tapetit.

– Ostajat ovat tarkkoja, joten ei auta, vaikka asunto itsessään olisi kunnostettu viimeisimpien trendien mukaan, jos on vaara, että yhtiön

kautta päälle kaatuu isoja ongelmia ja kustannuksia, hän sanoo.

Rehellisyys kannattaa

Jos tapetti repsottaa saumoista tai lattian laminaatit irtoilevat reunoistaan, ne voivat herättää ostajaehdokkaissa epäilyksen kosteusvaurioista. Tape-toiminen, lattiapinnan korjaaminen ja vastaava siistimisremontti kannattaa siinä tapauksessa, että pintamateriaalien irtoilu ja kupruilu ei johdu kosteudesta. Silloin ei pääse syntymään väärää mielikuvaa asunnon kunnosta. Jos talossa sen sijaan on tai on ollut kosteusongelma, sitä ei pitäisi yrittää kätkeä ehostamalla, vaan selittää ostamista harkitseville mahdollisimman tarkasti, mistä epäilyttävät jäljet ovat tulleet.

– Rehellisyys on ehdottoman tärkeää asuntoa myytäessä. Ongelmat paljastuvat ennemmin tai myöhemmin, ja jälkeensä niistä seuraa myyjälle paljon suurempia ikävyyksiä, kuin vastaantulo hinnassa, Maria-Elena Ehrnrooth muistuttaa.

Rehellisyys kannattaa siis talon myyjän mielenrauhankin kannalta. Sama pätee myös asunto-osaketta myytäessä, vaikka myyjä ei pystykään pimentämään taloyhtiön tietoja. Valveutunut ostaja tietää oikeutensa ja osaa hankkia ne ajoissa itse, mutta jos myy asuntoaan ilman välittäjää, on hyvä kertoa heti alussa taloyhtiön ongelmista, mikäli sellaisia on käsillä.

Uudet sähköt vai pienempi hinta

Vanhentunut sähköjärjestelmä vaiuttaa väistämättä omakotitalon hintaan, joten sähköjen päivittäminen nyky-yhteiskunnan vaatimuksia vastaavaksi on ilman muuta hyvä asia. On tärkeää, että esimerkiksi pistorasioita riittää kaikkiin nykyisiin tarpeisiin, ja että ne ovat riittävän laadukkaita ja turvallisia. Myös valmiiksi asennettu ilmalämpöpumppu ja vanhan öljykattilan korvaava vesi-ilmalämpöpumppu nostavat kiinteistön arvoa. Hyvin vanha ja huoltamaton sähköjärjestelmä on riski myös paloturvallisuuden kannalta, mikä vaikuttaa epäilemättä ostajaehdokaiden kiinnostukseen.

Mutta sähköremontti on suuritöinen ja kallis toteuttaa, joten sen hyötyjä kannattaa miettiä perusteellisesti. Sähköremontti vaatii paljon pintojen ja syvemmälläkin olevien rakenteiden avaamista, joten se tehdään usein muiden laajojen korjaustöiden yhteydessä eikä erillisenä.

– Usein myyjän kannattaa ennnemmin tinkiä hinnasta sähköremontin verran, kuin ryhtyä toteuttamaan sitä itse, Ehrnrooth sanoo.

Poikkeuksena on halvalla hinnalla ostettu talo, joka on hankittu nimenomaan remontoimista ja jälleenmyyntiä varten. Silloin on ilman muuta tarpeen uusia sähkö- ja LVI-järjestelmät uudisrakennuksen tasoa vastaaviksi ja antaa sen näkyä hinnassa. ■

- PERUSTUKSET
- RUNKO
- VESIKATTOTYÖT

AMMATTITAITIDOLLA
puh. 050 573 3823

www.rp-muuronen.fi

antero.muuronen@rp-muuronen.fi

**HUOLLAMME JA KORJAAMME
KAIKEN MERKKISET LÄMPÖPUMPUT
JA MUUT KYLMÄLAITTEET**

KYLMÄHUOLTO RESEK OY

010 397 5500 | info@resek.fi | www.resek.fi

Veden asiantuntija palveluksessasi

**Kouvolan
Vesi**

www.kouvolanvesi.fi

Vesi on parhaimmillaan säännöllisesti käytettynä.

**SAHATTUA JA
HÖYLÄTTYÄ
PUUTAVARAA**

Siekkelin Saha Oy

040 592 5005 Keijo Siekkeli
siekkelin.saha@gmail.com
Valkeala | www.siekkelinsaha.fi

**Eetu
Ville**

0400 719 679

040 846 3202

www.eusahko.fi

Teksti: Ulla Sirén

Katon vaihto sujuu pakkasellakin

Kaikki talon korjaustyöt eivät onnistu Suomen kylmän ja vähävaloisen talven aikana, ja siksi ulkoremonttien sesonkia eletään keväästä alkusyksyyn. Katon korjaus on niitä töitä, jotka voi pääsääntöisesti hoitaa talvellakin, vaikka joskus kuulee väitettävän toisin. Ulkokaton korjaaminen tai vaihtaminen sesongin ulkopuolella kannattaa varsinkin silloin, jos haluaa saada nopeasti valmista, sillä talvella jonot urakoitsijoille ovat lyhyimmillään.

Yleensä ajatellaan, että kaikki ulkona tehtävät remontit ovat kausiluonteisia ja sopivat vain lämpimiin vuodenaikoihin. Kattamisen osalta se pitää paikkansa osittain, sillä esimerkiksi kaikkia bitumihuopakattoja ja huoltomaalauksia ei voi tehdä talvikaan. Sen sijaan tiili- ja peltikattoja voi vaihtaa yhtä hyvin talvella kuin kesälläkin, kertoo katto-asiantuntija **Teemu Talvia**. Hän muistuttaa, että talvella uuden katon voi saada jopa

edullisemmin kuin kesällä, ja useimmat omakotiasujia vaivaavat pelot ja ennakkoluulot talviremontointia kohtaan ovat liioiteltuja. Niitä on Talvian mukaan turha vatvoa liikaa omassa mielessään; parempi ratkaisu on neuvotella urakoitsijan kanssa.

– Urakoitsijan pitää tietää, mitä on mihinkin vuodenaikaan mahdollista ja turvallista tehdä. Ammattilaiset kyllä osaavat varautua erilaisiin olosuhteisiin ja niiden aiheuttamiin

mahdollisiin riskeihin, Talvia selittää.

Lumen saa pois katolta

Katon korjaustarve arvioidaan kuntokartoituksessa, jossa olennaista on, että katon kaikki osat ovat näkyvissä. Jo siinä kohdassa herää epäily, sillä hangen peitossa olevaa kattoa luulisi olevan vaikea tutkia.

– Niinhän se on, mutta ammattilaiset saavat kyllä lumen pois katolta

niin tarkoin, ettei se estä tutkimusta, Teemu Talvia selittää.

Kuntokartoituksessa katto tutkitaan ja arvioidaan myös yläpohjasta, ei pelkästään ulkoa vesikaton puolelta, joten se osa työstä sujuu samaan tapaan kaikkina vuodenaikoina.

Jos talvi on luminen ja sovittuna remonttiaikana sataa paljon lunta, sen luominen katolta kuuluu urakkaan, ja se hoidetaan firman puolesta. Talon omistajan ei siis tarvitse huoleh-

tia lumitöistä, eikä ole suotavaa-
kaan mennä työmaalle huhkimaan
lapion kanssa.

- Lumenpudotus remontin aika-
na kuuluu ammattilaisille, joilla on
riittävä taito ja tarvittavat turvavä-
lineet, jotta he voivat työskennellä
turvallisesti liukkaalla lumisella ka-
tolla. Ulkopuolisille siellä sen sijaan
voisi olla vaarallista liikkua, Talvia
muistuttaa.

Urakoitsija hoitaa lumityöt myös
siltä alueelta pihaa, jota käytetään
remontissa tarvittavalle kalustolle
ja tavarakuormille. Tarkoitukseen
varattu osa pihaa on työmaa-alue-
ta, eikä sinne ole syytä mennä eikä
päästää myöskään lapsia tai lem-
mikkieläimiä. Muuta osaa tontista
voi yleensä käyttää, kuten tavallises-
ti.

Pakkanen pysyy pihalla

Kattoremontti ei jäädytä eikä jää-
dytä taloa, vaikka se mahdollisuus
tulee helposti mieleen. Teemu Tal-
via muistuttaa, että katon korjauk-
sessa ja vaihdossa käsitellään vesi-
kattoa, joka ei ole koskaan lämmön-
eriste. Kaikkia katon kerroksia ei
muutenkaan poisteta kerralla, joten
taivasalle joutumisesta ei ole pel-
koa. Aluskate tehdään suojausten
turvin ensin ja vesikatto sen päälle.

- Eristekerros säilytetään talvire-
montissa sellaisenaan. Eristettä voi-
daan kyllä lisätä siihen, mutta sitä ei
koskaan poisteta eikä vaihdeta kyl-
mänä aikana, Talvia selittää.

Vesikaton hetkellinen purkami-
nen ei siis kylmennä taloa, eikä sen
vuoksi tarvitse miettiä muuttoa väli-
aikaisesti muualle. Talvia huomaut-
taa, että olosuhteet talossa muut-
tavat jonkin verran muun muassa
korjaustöistä aiheutuvan melun ta-
kia, mutta poikkeusaika jää yleen-
sä lyhyeksi, sillä kattoremontit eivät
tavallisesti kestä kovin monta päi-
vää. Kesto riippuu tietenkin tapauk-
sesta ja myös säästä, sillä jos kesken
sovitun remontin iskee ankara pak-
kaskaus, työt viivästyvät väkisin. Työskentely katolla yli 20 asteen
pakkasessa tai kovassa pakkasvi-
massa on jo vaarallista rakentajille.

Sään aiheuttamat ongelmat ovat
joka tapauksessa riskinä kattore-
montissa, tehtiin se milloin tahansa.

- Samanlainen säätilan aiheutta-
ma viivytys voi tulla kesälläkin, jos
sattuu tulemaan pitkä sateinen ja
tuulinen kausi, Talvia muistuttaa.

Vettä voi toki sataa myös talvella,
mutta asiantuntijat osaavat huoleh-
tia siitä, että vesikaton alla olevat ra-
kenteet eivät pääse kastumaan. Ka-
ton päälle pitää tehdä huolellinen
suojaus, eikä sateella tehdä sellai-
sia töitä, joiden aikana kosteutta voi
päästä rakenteisiin. Pakkasella ilma
on kuivaa, joten silloin materiaalit
ovat silloin hyvin turvassa kastumi-
selta. Pakkanen pitää myös omatoi-
misesti huolta, että katon rakenteet
pysyvät kuivina remontin ajan, eikä
ole pelkoa, että kosteutta jäisi jon-
nekin katon kerrosten väliin.

Teemu Talvia huomauttaa, että
suojuukset pitää joka tapauksessa

tehdä kaikissa olosuhteissa yhtä pi-
täväksi, eivätkä sää ja vuodenajat
saa vaikuttaa siihen mitenkään.

Talvi suojaa pihaa

Talvella tehtävän kattoremontin
parhaita puolia on, että piha nurmi-
koineen ja istutuksineen on silloin
hyvin suojattuna lumen ja roudan
alla. Raskaat koneet ja materiaali-
kuormat eivät tee jälkiä kovaksi jää-
tyneeseen pihaan eivätkä lumipei-
tossa talvilevossa olevat kasvit väli-
tä, vaikka niiden yli kävellään, joten
korjaajien ei tarvitse varoa liikku-
mistaan yhtä paljon kuin kesällä.

Piha-alueen käytöstä on hyvä kes-
kustella jo urakkasopimusta laadit-
taessa, jotta kaikille osapuolille on
alusta asti selvää, miten talon pihas-
sa remontin aikana liikutaan, min-
ne saa työntää lumen ja miten säily-
tetään remontissa tarvittavia konei-
ta ja materiaaleja. Työmaalla ura-
koitsija vastaa työstä, työssä käytet-
täviksi välineistä ja työturvallisuus-
desta.

- Tavallisesti materiaali-
kuormia tarvitsee pitää pihassa vain lyhyen
ajan, joten niistä ei yleensä aiheudu
suurta haittaa, ellei remontti jostain
ennalta arvaamattomasta syystä vii-
västy. Jos piha on ahdas, säilyttämi-
nen voi tuottaa asukkaille enem-
män haittaa kuin väljässä tilassa,
mutta ammattilaiset ovat tottuneet
työskentelemään kaikenkokoisissa
pihoissa. He tietävät, miten ahtais-
sa tiloissa toimitaan, Talvia selittää.

Urakoitsija vastaa työstä

Teemu Talvia arvioi, että kiireelli-
sen katonkorjauksen voisi saada tal-
via aikana jopa kuukauden kuluttua
tilauksesta ja tavallisenkin remon-
tin saman talven aikana, vaikka kor-
jaustarve ei olisi aivan akuutti. Mah-
dollisuuksista kannattaa ainakin ot-
taa selvää, sillä kevättä kohti kysyn-
tä joka tapauksessa kasvaa ja jono
pitenee.

Jokainen kattoremontti on yksi-
löllinen, ja siihen liittyvät asiat pi-
tää käydä huolellisesti läpi ennen
urakkasopimuksen tekemistä. Kat-
toremonttiin pätee sama perusoh-
je kuin minkä tahansa työn teettä-
miseen ulkopuolisella: urakoitsi-
jan taustasta ja aikaisemmista töistä
kannattaa ottaa selvää ja kilpailut-
taa urakkatarjoukset ainakin muu-
taman tekijän kesken. Urakkaa tilat-
taessa on syytä varmistua, että urak-
kasopimukseen on kirjattu kaik-
ki tarpeellinen ennen sen hyväksy-
mistä.

- Urakoitsija tulee aina pai-
kan päälle, kartoittaa ja arvioi. En-
nen kuin allekirjoitetaan sopimus,
on tärkeää varmistua, että kumpi-
kin osapuoli tietää, mitä ostetaan ja
mitä myydään, Talvia muistuttaa.

Urakoitsijan vakavaraisuus on
myös hänen mukaansa hyvä tarkis-
taa huolellisesti, niin että myöhem-
min ei tule ongelmia mahdollisten
takuukorvausten ynnä muiden ura-
koitsijan vastuulla olevien kustan-
nusten kanssa. ■

KYMEN KATTOKESKUS

Kattoremonttien ja -huoltojen asiantuntija

Paikallinen kattotiimi palveluksessasi Kymenlaaksossa

100% kotimaista takuutyötä

- ✓ Kuntokartoitukset
- ✓ Kattoremontit
- ✓ Ränniremontit
- ✓ Huoltopalvelut ja kattoturvatuotteet
- ✓ Tiilikaton pinnoitukset
- ✓ Katon vuosihuoltosopimukset
- ✓ Aurinkopaneelit

p. 020 7959 750 / kymenkattokeskus.fi

Freepik

Tiilikaton teko onnistuu talvella. Hyvällä onnella hinta voi olla jopa edullisempi kuin lämpimänä aikana.

Teksti: Mari Pihlajaniemi

Ennakointi on kodin paras turva

Hyvä ennakointi auttaa omakotiasujaa selviytymään monista häiriötilanteista ja säästymään mahdollisesti suureltakin harmilta ja vaivalta. Kodin turvallisuutta ja varautumista kannattaakin edistää järjestelmällisesti – ja mieluiten koko perheen voimin.

Tulipalot, onnettomuudet, liikenneyhteyksien katkeaminen, pitkittyneet sähkökatkot, myrskyt tai tulvat... Erilaisia häiriö- ja vaaratilanteita voi sattua melkoinen kirjo, ja myös yksittäisillä kotitalouksilla on merkittävä rooli niihin varautumisessa.

Vanhempi asiantuntija **Ilpo Leino** Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö SPEKistä kehottaaakin omakotiasujia miettimään jo etukäteen mahdollisia vaara- ja häiriötilanteita – ja ennakoidaan niitä. Hyvällä varautumisella moni uhka on jo osin poistettu, ja mikäli jotain sattuisikin, oikeaan toimintaan on aina sitä paremmat edellytykset. Omakotiasujan olisi myös

hyvä miettiä, millaisia tilanteita asumisessa voi tulla vastaan, missä niitä voi pärjätä itse ja missä tarvitaan apua – ja ennen kaikkea jos apua tarvitaan, mistä sitä olisi saatavilla?

Kodin palotarkastuslista auttaa alkuun

Esimerkiksi nuohous on lakisääteistä ja tärkeä osa omakotitalon paloturvallisuudesta huolehtimista. Moni muu asia voi kuitenkin jäädä unohduksiin ja tekemättä, jos niihin ei tartuta järjestelmällisesti.

Leino vinkkaa ensinnäkin tutustumaan SPEKin nettisivuilta löytyvään

Omatoiminen palotarkastus -listaan. Listassa kartoitetaan koko talo ulla-kosta kellariin saakka, niin keittiötä, makuuhuoneita, sauna, pesutiloja kuin porraskäytäviäkin myöten.

– Eihän koko listaa tarvitse kerralla käydä läpi, vaan lähtee tekemään sitä vähitellen, yksi asia kerrallaan.

Koska keittiö on kodin sydän, paloturvallisuuden läpikäynti on Leinon mukaan luontevaa aloittaa sieltä. Hän kehottaa kiinnittämään huomiota etenkin lieden ympäristöön.

– Joku vakuutusyhtiön edustaja on sanonut kerran hyvin, että keittiö on kotona ainoa huone, jossa on laite, jonka pitää olla välillä todella poltta-

van kuuma.

Sen mukaisesti ruuanlaittoon tulisi keskittyä rauhassa, ja varmistaa, että puitteet siihen ovat turvalliset. Kokkaamisen lopuksi lieden päälle tai ympärillekään ei saisi jäädä ylimääräistä palavaa materiaalia, joka voisi kaatua lieden päälle ja aiheuttaa vaaran, jos joku ohikulkiessaan onnistuu napsauttamaan lieden vahingossa päälle.

Alkusammutustaidot voivat säästää harmilta

– Jos kotoa löytyy alkusammutuskalusto, parhaimmillaan tilanteen voi

hoitaa niin, että varoitin hälyttää ja palon alku sammutetaan alkusammutuskalustolla, Leino kertoo.

Yksinkertaisimmillaan alkusammutusväline voi olla kuiva kattilankansi, joka sopii tiiviisti pataan ja kattilaan rasvapalon yllättäessä. Jos se ei tehoa, talossa olisi hyvä olla saatavilla sammutuspeite tai jopa käsisammutin.

Kynnys alkusammutuskaluston hankkimiseen madaltui hiukan vuoden 2025 alussa, jolloin voimaan tullut lakimuutos salli myös muunväristen kuin punaisten sammuttimien myymisen kotitalouskäyttöön.

– Siinä mentiin samaan suuntaan kuin sammutuspeiteissä, joissa on tarjolla montaa kuosia. Saadaan se omaan silmään ja makumaailmaan sopiva.

Yksittäisen henkilön on Leinon mukaan kuitenkin harmillisen vaikeaa päästä harjoittelemaan alkusammutusta käytännössä. Hän vinkkaa, että esimerkiksi paikalliset omakotiyhdistykset voisivat tilata jäsenilleen alkusammutuskoulutusta, jolloin hintakin voi olla kohtuullinen. Asiaan kannattaa perehtyä edes netistä löytyvän videomateriaalin avulla.

– Mitä tutumpaa se on edes ajatus- tasolla, sitä helpommin se sitten onnistuu.

Palovaroittimet ja poistumisreitit asukkaiden turvana

Kodin henkilöturvallisuuden osalta ehdoton asia Leinon mukaan on saada asukkaat turvaan esimerkiksi tulipalon syttyessä. Tässä olennaista ovat palovaroittimet – eli siis se, että niitä on riittävästi ja että ne ovat myös toimintakunnossa.

– Säännöksissä on sanottu, että varoittimia pitäisi olla 1 per alkava 60 neliömetriä. Siitä on nyt tullut jotenkin määrittävä tekijä, vaikka laki, joka on sen asetuksen yläpuolella, sanoo että varoittimia pitää olla riittävästi. Siinä ei puhuta neliömääristä mitään, Leino korostaa.

Koska ihminen on nukkuessaan kaikkein haavoittuvimman, hän toteaa palovaroittimia olevan riittävä määrä vasta sitten, kun kaikki nukkuajat eli makuuhuoneet sekä ulos turvaan johtavat reitit on suojattu varoittimilla.

– Mitä tämä itse kunkin omakotitalossa sitten tarkoittaa; onko yläaulaa, ala-aulaa, eteistilaa?

Varsinkin kaksikerroksisten pientalojen osalta poistumisreitit ja niiden toimivuus on myös hyvä varmistaa. SPEK on lanseerannut erillisen Perheen pelastautumissuunnitelman, jossa ohjataan käymään läpi kodin poistumisreitit ja harjoittelemaan poistumista. Lasten varttuessa Leinon mukaan on hyvä kartoittaa, ketkä perheestä pääsevät mitenkään nopeasti ulos talosta hätätilanteessa, ja olisiko tämä hyvä ottaa huomioon asumisjärjestelyissä.

– Nuoriso voisi asua yläkerrassa, kun he pääsevät reippaasti alas ja ulos sieltä.

Viisi perustarvetta varautumisen runkona

Paloturvallisuuden lisäksi kotitalouksilla on tärkeä rooli erilaisiin kriisi- ja häiriötilanteisiin varautumisessa. SPEKin varautumispäällikkö **Markus Latva-aho** neuvoa miettimään kodin varautumista muutaman perustarpeen kautta.

– Eivät ne itse asiassa kauhean monimutkaisia asioita ole. On vettä muutama litra valmiina ja valmis puhdas astia, jolla pystyy hakemaan vettä vedenjakelupisteestä, hän kertoo.

– Ihminen tarvitsee aina vettä, lämpöä ja ruokaa, ja sitten tulevat hygienia-asiat, että vatsataudit ja muut tartuntataudit eivät ala leviä.

Viidentenä hän mainitsee yhteydet, olivatpa kyseessä sitten puhelin- yhteydet esimerkiksi hätäkeskukseen soittamista varten tai tietoliikenneyhteydet, joiden avulla voidaan saada tietoa tilanteesta ja vastaanottaa viranomais- ja häiriötiedotteita.

Esimerkiksi patteriradio sisältyy kotivara-listauksiin, mutta löytyy Latva-ahon mukaan loppujen lopuksi melko harvasta kodista. Hän kuvailee sen olevan ”varajärjestelmien varajärjestelmä”, joka liittyy pääasiassa sodan ajan uunkiin ja poikkeusoloihin. Useimmissa häiriötilanteissa ensisijaisia tiedotusvälineitä ovatkin sen sijaan matkapuhelin, televisio, kunnan verkkosivut, paikallisuutiset tai 112 Suomi -sovellus.

Sähkökatko voi katkaista vedensaannin ja lämmityksen

Etenkin puhtaan veden saanti on häiriötilanteissa kriittinen asia. Aiheesta tehdyistä kyselyistä on kuitenkin käynyt ilmi, että vesivarauminen on Suomessa huonolla tolalla. Latva-aho pohtii suomalaisten tottuneen hyvään vesihuoltojärjestelmään, jonka lisäksi monella on haja-asutusalueella esimerkiksi oma porakaivo.

– Jos tulee sähkökatkos ja porakaivo ei toimi, tai jos kunnalliseen vedenjakeluun tulee häiriötä, vedensaanti kuitenkin häiriintyy helposti.

Sähkökatkos voi rampauttaa myös omakotitalon lämmityksen, vaikka käytössä olisi öljylämmitys: jos järjestelmän kiertovesipumppu lamaan tuu, talo alkaa viiletä nopeasti. Takka olisi Latva-ahon mukaan hyvä varajärjestelmä ja löytyy useimmista omakotitaloista, mutta on toinen kysymys, onko sitä varten varattu polttopuuta?

– Moni on ollut sitä mieltä, että se on niin kallis järjestelmä, että ei ole joko ostanut takkapuuta tai rakentanut takkaa olenkaan.

Hän kehottaa omakotiasujaa miettimään, miten talon – tai ainakin yhden huoneen – saisi pidettyä häiriötilanteissa lämpimänä. Tarvitaanko tilanteessa lisälämmitystä, esimerkiksi kaasulämmittintä tai muuta varalla olevaa järjestelmää?

– Ja pystyykö takalla tekemään ruokaa? Tai onko pihalla kaasugrilli, jolla voi tehdä ruokaa?

**NUOHOUSPALVELU
KANGASKOLKKA
0400 954 468**

Suomen
Perinneikkunat

perinneikkunat.fi

PERINNEIKKUNAT SEKÄ PERINTEISET PUUOVET
Mittatilaustyönä, ammattitaidolla.

PUUSEPÄNLIKE PUUKAS
puh. 0500 955 103 | info@puukas.fi

**Nuohous- ja
Ilmastointipalvelut
Knuutila**

**Monipuoliset nuohous- ja ilman-
vaihtopalvelut, kiinteistöjen
huoltotyöt sekä hormimassaukset**

www.nokitaito.fi

040 517 3786 • outi@nokitaito.fi

Hädän hetkellä naapuriapu on arvossaan

Latva-Aho toteaa säiden ääri-ilmiöiden yleistyneen viimeisten viiden vuoden aikana.

– Ennen oli syysmyrskyjä, mutta nyt myrskyjä tulee siihen aikaan, kun puissa on vielä lehdet. Siinä on riski, että puita alkaa kaatua ajoväylille, ja kaupungissakin sähkölinjojen päälle. Alueella jäädään vähän eristyksiin, ja veden ja sähkön jakeluun tulee häiriöitä.

Hän lisää myös tulvien määrä samalla kasvaneen.

– Kaupunkitulvia on paljon ja voimakkaita sateita, joissa hulevesiverkoston kapasiteetti ei riitä. Vettä tulee kaduille ja kellareihin ja aiheuttaa teiden sortumia ja vesi- ja sähköongelmia.

Latva-Aho arvioikin häiriötilanteiden olevan siis vain lisääntymään päin. Sitä varten kotivaran tulisi olla kunnossa. Omakotiasujan olisi myös hyvä tarkistaa, onko omassa pihapiirissä esimerkiksi huonokuntoisia puita, jotka voisivat aiheuttaa haittaa kaatuessaan, ja miettiä pitäisikö ne

kaataa jo ennakoon.

Kodeissa ei tarvitse kuitenkaan varautua erikseen sotaan tai syysmyrskyyn, korostaa Latva-aho. Molemissa tilanteissa tarvitaan perimiltään samanlaista varautumista. Olennaista onkin laittaa kotivara kuntoon ja miettiä valmiiksi, mitä taitoja noissa tilanteissa tarvitaan – ja käydä niitä myös yhdessä läpi perheen kesken.

Hän painottaa myös vanhan kunnan naapuriavun merkitystä. Jotta apua olisi tarvittaessa helpompi tarjota ja vastaanottaa puolin ja toisin, omakotiasujien olisi hyvä ottaa tavaksi edes tervehtiä naapureitaan aidan yli.

– Ja jos naapurustossa on iäkkäämpää väkeä, niin talvella vaikka vähän auttelisi heitä.

Lisätietoja kotitalouksien varautumisesta löytyy Suomen kansalliselta varautumissivustolta osoitteesta www.72tuntia.fi ja tulipalojen ehkäisemisestä SPEKin verkkosivuilla www.spek.fi/esta-tulipalo. ■

Teksti: Ulla Sirén

Hus turha roju, tervetuloa levollisuus

Ylimääräisen tavarankasaantumisen kasaaminen kotiin kuormittaa mieltä ja haittaa kodin toimivuutta. Millekään uudelle ei tunnu löytyvän tilaa, siivoaminen ärsyttää ja ympäristö näyttää rauhattomalta. Silloin auttaa yksi päätös: nyt karsitaan pois kaikki turha!

Tavarankarsiminen kodista alkaa olla ajankohtaista viimeistään silloin, kun kaapit tuntuvat ahtailta ja epäsiisteiltä, vaikka ne olisivat järjestyksessä. Yhä enemmän tavaraa jää väliaikaisesti näkyville koreihin, laatiikoihin tai kasoihin. Ja väliaikainen on toisinaan niin pitkä aika, että siitä tulee pysyvä asiantila.

Johtava asiantuntija **Niina Silander** Marttaliitosta muistuttaa, että tilan vapautuminen voi selvittää myös mielen kaaosta. Siisti ja selkeä koti on rauhoittava: se luo mielikuvan hallittavuudesta ja helpohoitaisuudesta.

Tavarakasoja selvittäessään saattaa sitä paitsi tehdä löytöjä jo unohtuneiden tavaroiden joukosta, ja innostua niiden kautta jostakin uudesta asiasta – tai vanhasta, joka on jostakin syystä joutunut elämässä taka-alalle.

Tavara tapaa kasaantumaa

Tavaraa kertyy kodin nurkkiin monenlaisista syistä. Joskus turhiksi tulleita tavaroita, kuten lasten pieneksi jääneitä vaatteita, ei vain jaksa tai ehdi alkaa selvittää. On helpompi syöttää ne varastoon odottamaan otollisempaa hetkeä.

Yleinen syy panna käytöstä poistettua tavaraa talteen on oletus, että sitä voi vielä joskus tarvita. Tavarankarsimiseen sisältyykin aina riski, että hävitetään jotakin, jota myöhemmin kaivataan, mutta loppujen lopuksi harva käyttöesine on kokonaan korvaamaton.

Niina Silander kannustaa ajatustestiin, milloin viimeksi on todella tarvinnut esimerkiksi hylättyjä urheiluvälineitä tai vanhoja vaatteita. Jos jokin tavara on ollut monta vuotta kokonaan poissa käytöstä, sitä tuskin

tarvitaan jatkossakaan.

Myös uudet elämäntilanteet vaikuttavat kodin esineiden määrään. Kun kaksi ihmistä muuttaa yhteen, kummallakin on mukanaan aikaisemmin hankitut tavaransa. Uudessa kodissa ei välttämättä ole tarvetta kahdelle leivänpaahtimelle, kahvinkeittimelle tai imurille, mutta toisen voi viedä varastoon ja ottaa esille sitten, kun ensin käytössä ollut tulee tiensä päähän. Samalla logiikalla tulee kuitenkin laitettua talteen kaikkea sellaista, jolle ei koskaan löydy käyttöä taloudessa.

Freepik

Ylimääräistä tavaraa voi lisäksi kulkeutua kotiin, vaikka sitä ei varsinaisesti hankkisi itse. Yksi tavallinen tapa on kuolinpesien selvitys, jonka seurauksena täytyy ottaa vastaan omien vanhempien tai muiden läheisten henkilökohtaista omaisuutta. Myös perheen opiskelemaan lähtevä nuoriso saattaa jättää säilytettäväksi kaikenlaista, jota myöhemmin ehkä tarvitsee – tai sitten ei.

Kirppiskassi tunteiden tueksi

Tunnesyyt ovat vahva vaikutin säilöä erilaisia esineitä kotiin. Yhdelle muistot menneistä elämänvaiheista liittyvät tiettihin esineisiin; jollekulle tutut tavarat ympärillä tuovat merkittävän turvallisuudentunteen. Jotkut pitävät tärkeänä, että suvun esi-neperintöä säilyy jälkipolville.

Sellaisista tavaroista luopuminen voi tuntua siltä, kuin hyvästelisi samalla muistonsakin.

– Niin ei tietenkään tarvitse eikä pidäkään tehdä. Käsitteenä turha tavara merkitsee eri ihmisille eri asiaa. Tavarankarsiminen ei ole samaa kuin pyrkiminen äärimmäiseen minimalismiin. Se tarkoittaa, itselle sopivan, hallittavissa olevan tavaramäärän tavoittelua, Niina Silander selittää.

Silanderilla on tarjota täsmäniksi, joka voi auttaa valinnan vaikeudessa: pakataan mahdollisesti pois lähtevät esineet puhtaina ja lajiteltuina erilliseen kassiin, joka pannaan sellaise-

naan sivuun, mutta säilytetään edelleen kotona.

– Kirppiskassi on valmiina vietäväksi pois, mutta sieltä voi vielä hakea takaisin tavaroita, joita kaipaavat tarvitsee. Jos pakattu kassi on odotellut pitkään ilman, että kukaan on halunnut ottaa sieltä mitään, sen laittaminen eteenpäin helpottuu. Luopuminen on silloin tavallaan jo tehty, hän sanoo.

Yksi hylly kerrallaan

Jos koko koti tuntuu olevan täynnä tavaraa, ja selvittämättömiä koreja, kasseja ja muovipusseja lojuu joka kaapin alahyllyllä, kannattaa aloittaa siivous yhdestä rajatusta kohteesta, Niina Silander neuvo.

– Koko urakka voi tuntua ajatukseenakin niin isolta, että siihen ei millään jaksa tarttua. Siksi on parasta olla miettimättä sitä kokonaisuutena, vaan pieninä osina, joita voi laittaa kuntoon yksi kerrallaan, hän ehdottaa.

Esimerkiksi voi aloittaa keittiön mukihyllystä tai eteisen lapas- ja vilasukkakorista ja miettiä, mitkä tavaroista oikeasti ovat käytössä ja mitkä jäävät aina kaapin perälle. Poistamalla ylimääräiset joukosta saa tehtyä tilaa niille, joita oikeasti käytetään ja tarvitaan. Kun huomaa onnistuvansa yhdessä kohdassa, tavaroita karsivaa siivousta voi vähitellen laajentaa, kunnes koko koti on käyty läpi.

Projekti ei silti lopu vielä siihen. Poistettu tavara pitää lajitella ja hoi-

**NOUDETAAN/
OSTETAAN**

**METALLI- JA
AUTONROMUT**

MIKEY'S COUNTY CARS OY

041 503 1433 • MIKEYS@HOTMAIL.FI

Verkkokauppa: mikeyscountycars.fi

taa asianmukaisella tavalla eteenpäin. Tuttu perusohje on jakaa tavarat kolmeen ryhmään: hyväkuntoisiin ja arvokkaisiin, jotka voi muuttaa rahaksi, ehjiin ja siisteihin mutta rahallisesti vähäarvoisiin, jotka voi lahjoittaa pois, sekä rikkinäisiin ja muuten käyttökeltvottomiin, joiden osoite on jätteenkierrätys.

– Jos ei ole aikaisemmin tottunut myymään omia tavaroitaan, kannattaa ensin tutustua netti- tai fyysisiin kirpputoreihin ja tutkia ja vertailla niiden hintatasoa, jotta oppii hinnoittelemaan tavarat sopivasti. Arvokkaiden esineiden hintaa, tai sellaisten, joiden arvosta on epävarma, on hyvä kysyä erikseen asiantuntijalta, vaikkapa panttilainaamosta tai antiikkiliikkeestä, Niina Silander neuvo.

Jotkut kirpputorit ottavat tavaraa myyntiin myös sillä periaatteella, että ne hoitavat asiakkaan tuomien tavaroiden hinnoittelun ja myynnin, ottavat provision itselleen ja maksavat loput asiakkaalle.

Hyödytön muuttuu avuksi

Moni haluaisi mielellään ohjata itselleen tarpeettomat esineet hyväntekeväisyyteen. Siihen on monia erilaisia tapoja riippuen siitä, millaisesta tavarasta on kysymys.

Yksi osoite ovat tietysti hyväntekeväisyysjärjestöt. Muun muassa UFF, Fida, SPR:n Kontti ja Pelastusarmeija ottavat vastaan ehjiä ja siistejä huonekaluja, vaatteita ja kodin käyttöesineitä, samoin koriste-esineitä, ryijyjä, tauluja, valaisimia ja muuta kodinsisustukseen liittyvää. Myös kierrätyskeskuksiin voi viedä vastaavia tavaroita. Monilta järjestöiltä ja kierrätyskeskuksilta voi tilata hakijan, joka noutaa lahjoituksen kotoa asti.

– Hyväntekeväisyyteen voi lahjoittaa monenlaista tavaraa, kunhan muistaa pari tärkeää asiaa. Ensinnäkin kaikkien lahjoitustavaroiden täytyy olla käyttökuntoisia, ehjiä ja puhtaita. Rikkinäiset vaatteet tai vaikka lelusarjat tai palapelit, joista puuttuu osia, eivät ole kelpollisia lahjoitustavaroita vaan jätettä. Toiseksi pitää varmistua siitä, että lahjoitukselle on tarve. Kaikki mahdollinen ei ole tervetullutta joka paikkaan, joten kannattaa aloittaa kysymällä, Niina Silander muistuttaa.

Tavarat voi toki myös myydä itse ja lahjoittaa rahat haluamaansa kohteeseen.

Jotkut tarvikkeet, jotka eivät enää kelpaa kierrätykseen ihmisten hyväksi, voivat löytää paikkansa muualta. Kuluneet ja nuhruiset patjat, täkit, huovat, tyynyt, lakanat ja pyyhkeet voi lahjoittaa löytöeläinkoteihin, joissa niitä käytetään nukkuma- ja hoitoalustoina. Niidenkin tarvetta pitää tietenkin tiedustella ensin vastaanotajalta, ja ne on lahjoitettava puhtaina, kuten ihmistenkin käyttöön tulevat tavarat.

Nopea kierrätys säästää

Niina Silander muistuttaa, että tavaroiden kierrättämisen tavoitteena on ennen kaikkea niiden pitkä käyttöikä, joten parasta olisi saada ne eteenpäin nopeasti. Nurkkiin seisomaan jäänyt ja unohtunut tavara vanhenee. Muoti muuttuu, harrastusvälineet kehittyvät, vanha elektroniikka ei kykene yhteistyöhön uudempien laitteiden, tallenteiden ja liitäntöjen kanssa. Siinänsä käyttökuntoiset esineet muuttuvat jätteeksi, koska aika ajaa niiden ohi.

Varastokomeron pimeydessä hyödyttömänä lojuva tavarakasa voisi sitä paitsi helpottaa jonkun elämää jossakin toisaalla. Kierrätyskeskukseen viety lastensänky voi ratkaista yhden perheen akuutin ongelman; kasa hylättyjä matchbox-autoja taas saattaa sisältää aarteen, jota keräilijä on pitkään metsästänyt.

Hankalimpia ovat ongelmaesineet, kuten muodista poistuneet vaatteet tai esimerkiksi sukulaisten arvottomat sisustustaulut. Kuka huolii 20 vuotta vanhoja vauvan potkukousuja tai tauluja, joissa kehykset ovat kuvaa arvokkaammat?

Niina Silander muistuttaa, että kirppistely on nykyään suosiossa, ja se taas tarkoittaa, että retro kelpaa.

– Nykyaikana ei ole olemassa vain yhtä muotia, vaan monien mielestä vanha ja erikoinen on kivaa, ja he etsivät juuri sitä. Siksi veisin arvottomilta tuntuvat mutta ehjät ja käyttökelpoiset esineet joka tapauksessa kirpputorille tai kierrätyskeskukseen. Aivan kaikelle ei löydy ostajaa, mutta ylläpitäjät osaavat hoitaa sellaiset oikeaan lajitteluun, hän rohkaisee. ■

» AJANVIETE

Teksti: Mari Pihlajaniemi

Radiosta tuli suomalaisten yhteinen kansanhuvi

1920-luvulla Suomi oli nuori tasavalta, joka vasta rakensi monia tärkeitä instituutioita. Esimerkiksi säännöllinen yleisradiotoiminta alkoi meillä vuonna 1926, tarkalleen sanottuna perjantaina 9. syyskuuta. Suomen Yleisradio, ystävien kesken Yle, vietää siis tänä vuonna 100-vuotisjuhlavuottaan!

Lähetyksen kuulutti alkaneeksi kulttuuripersoonaa,

oopperalaulaja Alexis af Enehjelm, josta tuli siten Ylen ensimmäinen kuuluttaja. Saman vuoden joulukuussa alkoi muun muassa Markusdän Lastentunti, joka ilahdutti lapsia huikeat kolmekymmentä vuotta. Ensimmäisenä vuotenaan Yle aloitti myös kielenopetuksen, radioinnit eduskunnasta sekä sinfoniakonserttien lähettämisen.

Aluksi ohjelmia tallennettiin vain kokeeksi, joten Yleisradion ensimmäisiltä vuosilta ei ole harmillisesti säilynyt ohjelmia kuultavaksi. Radio säilyi kuitenkin suomalaisten välineenä 1950-luvun loppuun saakka, jolloin hiljalleen yleistyynyt televisio alkoi korvata sen kansanhuvina.

Lähde: www.yle.fi

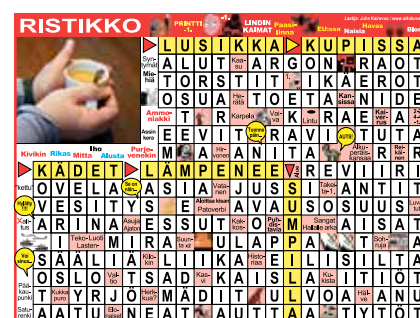
Freepik

Tykkää FACEBOOKISSA!

meistä

facebook.com/omakotilehti

Ristikon
ratkaisu
edellisestä
lehdestä.

RISTIKKO

Kitukasvuinen Kouluista Suussa Ällötää Säädetyt Arabivaltio Satu-renki

Laatija: Juha Kairavuo / www.aikakuva.fi

Sotkevaa **Elokuvan teossa Tuliterä Alut** **Mai-nio** **Kamu** **Suo-jia** **Lu-paus** **Kiina, Japani Pih** **Olo-tilat** **Tyyli** **Khalifa Leoni**

AUTS! **Paa si-linna** **Harala Hintsa** **Kuppi** **Ehkä se on...**

Sakki-verbi Miehiä **Vahvat** **Näyt. Suvanto** **-joki** **Juhla-Nauru** **Vel-loa** **Hai-sevia** **Vao-tus**

Reikiä AUKI **Merellä Pitkäripaisia** **Pääkaupunki Karkailut** **Musta-kin** **Kulku-väylä** **-uni**

Jä-tit **Matka Level** **Poi-kia** **Omenan omistaja ?** **Ruuh-kaiset** **Maha -1.**

Lei-ville **Pys-tyssä** **Lanka-kin** **Nopea luku**

Se pitää! **Tottu-mus**

» KOLUMNI

Tuulahduksia Euroopasta

Sirpa Pietikäinen
Kirjoittaja on Euroopan
parlamentin jäsen.

Yhteisöllinen naapurusto kestää kriisit ja lisää viihtyvyyttä

Suomessa on aina osattu rakentaa yhdessä. Ennen sotia maaseudulla ei kukaan saanut taloaan pystyyn yksin, joten kokoonnuttiin kökkään eli taloksiin, joiden avulla talot rakennettiin kasaan yksi kerrallaan naapureiden avulla. Tänä päivänä monella pihalla on hiljaista, vaikka yhteisöllisyys voisi olla tärkeämpää kuin koskaan.

Kriisit, pandemiat ja ääri-sääilmiöt muistuttavat meitä siitä, että tarvitsemme toisiamme. Jos sähkötkätkävat tai tiet tukkeutuvat, naapurin apu voi olla korvaamaton. Yhteisöllisyys ei ole pelkästään nostalginen ihanne, vaan käytännön turvallisuusteko. Kun tunnemme toisemme, huomaamme, myös, jos jotain on vialla. Kun naapureilla on keskinäistä luottamusta, tieto kulkee nopeammin ja apu tavoittaa heidät, jotka sitä eniten tarvitsevat.

Moni suomalainen kuitenkin ujos-telee ja välttelee moikkausta kadulla tai odottaa rappukäytävässä, että naapuri ehtii ensin ohi. Mutta mitä jos yhteisöllisyys alkaisikin pienestä? Lainaa ruohonleikkuria, jaa ylimääräiset omenat portin pielessä, tarjoa kimppakyyti kauppaan tai auta vanhempaa naapuria rännien puhdistuksessa. Nämä eleet rakentavat luottamusta ja lisäävät kaikkien hy-

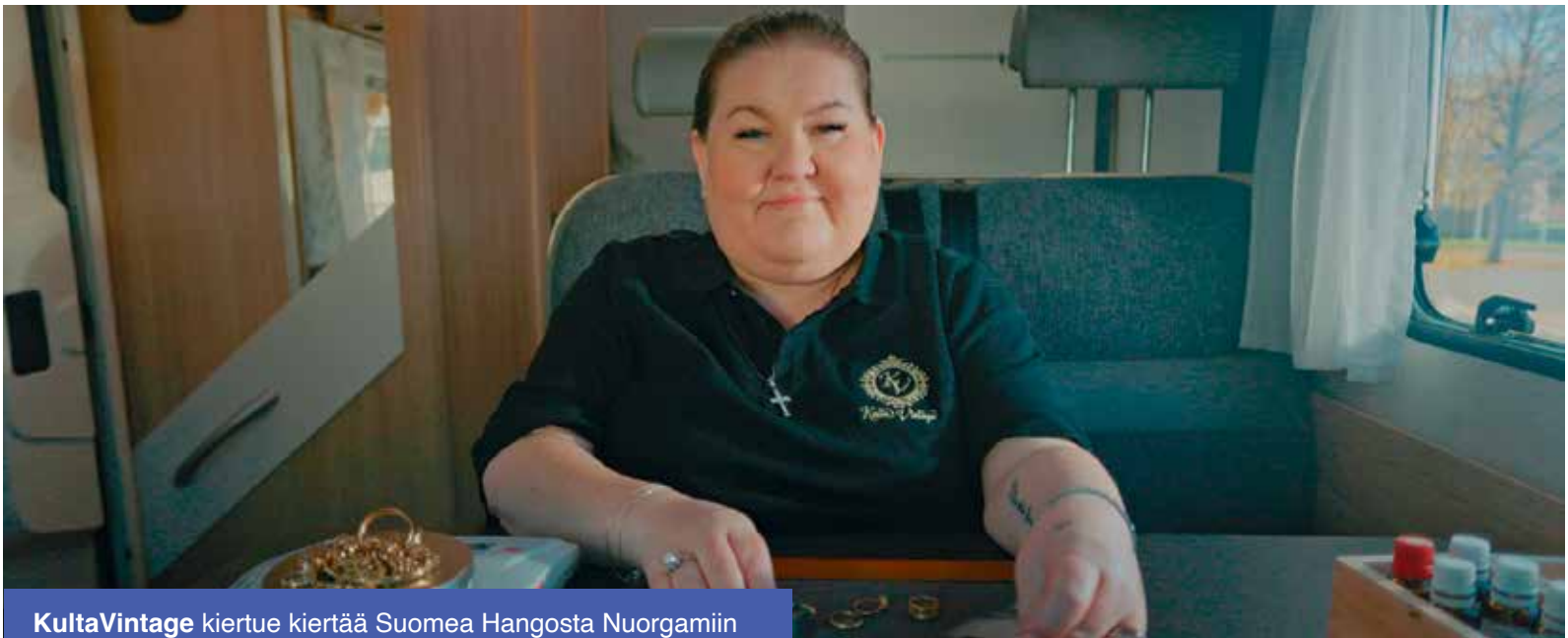
vinvointia. Lisäksi yhteisöllisyys on myös arjen pieni ilmastoteko. Kun jaamme työkaluja ja autokyytejä, säästämme luonnonvaroja ja pienennämme hiilijalanjälkeä.

Monilla paikkakunnilla kyläyhdistykset, kansalaisjärjestöt ja seurakunnat tekevät jo hienoa työtä yhteisöllisyyden eteen. Mutta jokainen voi aloittaa omasta pihastaan. Voisiko naapurustoon perustaa yhteisen viestintäkanavan, kuten WhatsApp-tai Facebook-ryhmän, jossa jaetaan tietoa ja kuulumisia tai jossa voidaan tarvittaessa pyytää ja tarjota apua arkeen? Tai järjestää pihakirppiksen tai syystalkoot? Antwerpenissa, Belgiassa, kaupunki jopa tukee tällaisia katujuhlia rahallisesti, sillä ne vahvistavat paikallistaloutta, viihtyvyyttä ja yhteishenkeä.

Yhteisöllisyys ei vaadi välttämättä suurieleisiä tekoja. Kun naapuri tervehtii portilla, maailma tuntuu vähän turvallisemmalta. Ja ehkä ensi kesänä voittekin vaihtaa omenapiirakan reseptejä samalla, kun haravoitte pihalla yhdessä.

Yhteisöllisyys ei synny hetkessä, mutta se kasvaa jokaisesta hymystä, lainatusta haravasta ja jaetusta omenasta. Hyvä naapuruus saa kotikadun tuntumaan vielä enemmän kodilta.

Millainen arvo on laatikossa lojuvalla kultakorulla? Jaana kiertää ympäri Suomea arvioimassa unohtuneita aarteita

KultaVintage kiertue kiertää Suomea Hangosta Nuorgamiin

Suomalaiskodeista löytyy käyttämättömiä kultakoruja, perintöesineitä ja unohtuneita aarteita, joiden todellinen arvo on jäänyt piiloon. Kultavintagen asiantuntija Jaana Vääntti kiertää paikkakuntia kauppa-autollaan ja tarjoaa asiakkaille henkilökohtaista palvelua arvoesineiden hinnan määrittämisessä. Jokainen ihminen ja esine saa ansaitsemansa huomion.

Monissa arjen asioissa palvelut vain vähentyvät, mutta kullan osto- ja myyntialalla henkilökohtainen palvelu tulee ihan viereen pienilläkin paikkakunnilla.

Kulta- ja jalokivialan asiantuntija **Jaana Vääntti** on kiertänyt Suomea Kultavintagen autolla jo viisi vuotta. Usein hän ajaa ensin Ouluun ja lähtee sieltä laskeutumaan Pohjanmaan läpi eri pikkukaupunkien ja kylien kautta. Toinen ajoreitti vie Pirkkanmaalle ja Hämeeseen. Kiertueella Vääntti on pari viikkoa kerrallaan ja vierailee kymmenillä paikkakunnilla ostemassa ihmisiltä kultakoruja ja arvoesineitä.

Tykkään itsenäisestä reissutyöstä ja jokainen päivä on erilainen. Parasta ovat tietysti kohtaamiset asiakkaiden kanssa, **Vääntti** kertoo.

Aiemminkin myyntitehtävissä toiminut Jaana Vääntti päätyi kulta-alalle hieman sattumalta, tuttavien suosituksen kautta. Ensimmäinen hänen oli tarkoitus tehdä kierrutustyötä vain yksi kesä, mutta ala vei mennessään.

Onhan kiertäminen kovaa hommaa, mutta työ on todella kiinnostavaa. Koskaan ei tiedä, mitä mielenkiintoista tulee vastaan ja koko ajan saa oppia uutta, Vääntti kuvailee.

Asiakkaat ovat parasta työssä

Eri paikkakuntia kiertäessään Jaana Vääntti kohtaa monenlaisia ihmisiä ja kuuntelee heidän tarinoitaan. Millaisia ovat **Kultavintage**-auton tyypilliset asiakkaat?

Vääntin mukaan yksi yleinen asiakasryhmä ovat perinnön saajat: sukulaisilta on peritty koruja ja arvoesineitä, joille ei ole itsellä käyttöä. Ne saa helposti vaihdettua rahaksi kulta-asiantuntijan pisteellä.

Autolle saapuu myös nuoria aikuisia, jotka eivät halua säilyttää vanhaa tavaraa nurkissaan ja laittavat mielellään arvoesineitä kiertoon. Lisäksi Vääntti tapaa usein vanhempia ihmisiä, jotka tekevät niin sanottua kuolinsiivousta, eli tyhjentävät valmiiksi kaappeja ja laatikoita tavaroista, joka eivät kiinnosta jälkipolvea.

Paljon on heitäkin, jotka ovat vain päättäneet hyödyntää kullan korkean markkina-arvon ja myydä käyttämättömät korut eteenpäin, kertoo **Vääntti**.

Tärkeintä on kohdata jokainen asiakas ja tavara yksilöllisesti. Esineiden arvo käydään asiakkaan kanssa läpi rehellisesti ja sitten

sovitaan kaupoista. **Vääntti** huolehtii, että kuitit ovat kunnossa ja maksu asiakkaalle lähtee heti eteenpäin.

Jaana Vääntti tietää, että esineen arvon määrittäminen ei ole aina helppoa. Asiantuntijoilla on kuitenkin käytössään lukuisia luotettavia keinoja.

Asiantunteva palvelu herättää luottamusta

Kulta-alan toimijoita on liikkeellä yhä enemmän, mutta Jaana Vääntti ei ole huolissaan kilpailusta. Hänen mukaansa asiakkailla täytyy olla valinnanvaraa. Kultahoopa- ja Kultavintage-brändit ovat pyrkineet erottautumaan erityisesti alan asiantuntemuksella ja luotettavuudella.

Kyllä itsekkin asiakkaana valitsisin mieluummin asiantuntevan tahon, silloin saa varmemmin oikean hinnan ja taustatietoa omasta esineestä, pohtii Vääntti.

Aika usein ostetut korut laitetaan vain sulatukseen, vaikka kyseessä olisi jokin harvinainen kappale. Meillä osataan tunnistaa vintage-korujen arvo ja monet niistä menevät puhdistetuina jälleenmyyntiin myymälöihimme, Vääntti kertoo.

Jaana Vääntti on perehtynyt erityisesti kultaan, jalokivien ja korujen arvon määrittämiseen. Kultaan laadun ohella hän tarkastaa mm. korujen tekijäleimat, brändin, suunnittelijan ja korun iän. Jalokivien laatu, väri ja alkuperä tutkitaan. Välillä vastaan tulee harvinaisikin löytöjä.

Työnsä kautta **Vääntti** on tutustunut muihinkin arvotavaroihin, kuten kolikoihin, militariaan ja kelloihin. Kultavintagessa toimii jokaiseen osa-alueeseen erikoistuneita huippuasiantuntijoita, jotka neuvovat tarvittaessa. Yrityksessä palvelevat koruasiantuntija, jalokiviasiantuntija, rahaesineiden arvoon perehtynyt numismaatikko sekä ”kaikki kellot tunteva” kelloasiantuntija.

Jokaisella meillä ostajalla on perustiedot koruista ja arvotavaroista. Jos tarvitaan spesifiä tietoa, asiantuntijamme auttavat. Haluamme tarjota asiakkaille laadukasta palvelua, sanoo Vääntti.

Kaapeista voi löytyä todellisia aarteita

Muuttuvat korutrendit näkyvät myös osto- ja myyntialan arjessa. Tällä hetkellä ihmisiä

kiinnostavat erityisesti pienemmät ja kevyemmät kultakorut. Harvinaiset vintage-korut menevät myös nopeasti.

Ihmiset etsivät nyt klassisia design-koruja etenkin jos suunnittelija on tunnettu. Erityisesti Lapponia-sarjaa metsästetään, mutta vanhemmat Kaleva-korut kiinnostavat myös. Vintage-koruja kun ei enää valmisteta lisää, tietää **Jaana Vääntti**.

Pronssikoruja käytettiin paljon 1960- ja 1970-luvuilla, ja nyt niitä tulee runsaasti myyntiin. Vääntin mukaan pronssivalikoiman näyttävät korut ovat olleet suosittuja. Vintage-korut kertovat omaa tarinaansa ajankuvasta.

1990- ja 2000-luvuilla muodissa olivat paksut, kultaiset panssariketjut. Nyt kun niitä tuodaan myyntiin, asiakas yleensä yllättyy tarjotusta hinnasta. Ketjut ovat painavia ja kulta hinta korkealla.

Vääntti rohkaisee ihmisiä tuomaan näytteille piironsiensa koruaarteita kauppa-autoille tai Kultavintagen myymälöihin. Tapaaminen ja korujen arvon määrittäminen eivät velvoita mihinkään, oman päätöksen saa tehdä rauhassa.

Kultavintage on yrityksenä kasvanut viime vuosina huimaa tahtia. Kauppa-autoja kiertää Suomessa jo kymmenen, vakituksia ostopisteitä ja myymälöitä avataan koko ajan lisää. Vääntti uskoo, että kasvun takana on intohimo työhön, alan asiantuntemus sekä laadukas asiakaspalvelu.

Asiakkaiden kohtaamista on vastikään kohennettu myös uudella call center -palvelulla. Call centerin tarkoituksena on tavoittaa uusia asiakkaita ja kutsua heitä tapaamisiin, mikäli arvoesineiden myynti on heille ajankohtaista.

Jotain tässä on varmaan tehty oikein, kun samat asiakkaat palaavat uudestaan meille. Se kertoo luottamuksesta, arvelee Jaana Vääntti.

KIERTUEKALENTERI JA AJANVARAUS

KULTAVINTAGE.FI